

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Oktober Maaned).

Det hører til Sjeldenhederne, at der er en saa god Overensstemmelse i Indholdet af de indsendte Beretninger angaaende Udbytte af Hø og Sæd som iaar, thi gjennemgaaende udtales der Tilfredshed dermed, i alle Tilfælde hvad den indhøstede Mængde angaar, medens det vel endnu er vanskeligt overalt at danne sig en bestemt Mening om Kjerneudbyttets Størrelse og Kvalitet, idet denne sidste mange Steder har lidt mere eller mindre under det regnfulde Høstvejr.

Vejrforholdene gjennem Sommeren have ved deres Ustadighed ret været egnede til at holde Landmændene i Aande og i en Tilstand mellem Frygt og gode Forhaabninger; thi Vejret har afvexlende været varmt og koldt, tørt og fugtigt, saa det har været vanskeligt at danne sig en nogenlunde paalidelig Mening om det endelige Resultat af de forskjellige Afgrøder.

Først i Slutningen af Maj, da vi atter fik mildt og fugtigt Vejr efter en lang og kold Periode, begyndte Vaarsæden at voxe og brede sig med en sjælden Kraft og Frodighed, men i den sidste Halvdel af Juni slog Vejret atter om og blev koldt og vaadt. I Juli bedredes Forholdene igjen, men de forværredes paany i Begyndelsen og Slutningen af August, hvilket var saa meget føleligere, som man da var i fuld Gang med Høsten, og disse uheldige Forhold vedvarede ogsaa i en større Del af September.

Om den Regn, der faldt, end mange Steder ikke var stærkt blødende, saa var den fordelt paa mange Dage og i alle Tilfælde stærk nok til at sinke, standse og forhale Høstarbejdet.

Det fremgaar saaledes af det meteorologiske Instituts Maanedsoversigt for August, at den normale Nedbør for denne Maaned ikke er naaet i det sydlige Jylland, paa Fyen, Samsø og Bornholm. Den nordlige Halvdel af Jylland har faaet normalt Nedslag, medens Vest- og Sydsjælland samt Lolland og Falster have faaet fra 10—30 pCt. Nedbør over det Normale.

Hosstaaende Tabeller give iøvrigt en Oversigt over Nedbøren og Temperaturen gennem Maanederne April — Septbr. i de forskjellige Egne af Landet.

Tabel I. Oversigt

over Nedbøren i de forskjellige Landsdele i 1892 i Forhold til Gjennemsnittet af den for de respektive Maaneder normale Nedbør for hele Landet efter Meteorologisk Instituts Maanedsoversigter.

	April	Maj	Juni	Juli	August	Septb.
Normal Nedbør.	30 Mm.	40 Mm.	50 Mm.	65 Mm.	60—80 Mm.	70—90 Mm.
Vestlige og nordl. Jyll.	24,3	37,7	112,7	17,8	63,1	70,7
Østlige Jylland. . . .	27,5	39,8	114,0	17,3	65,9	63,7
Fyen	29,1	52,1	84,9	30,9	64,1	75,2
Langeland	30,7	48,6	80,4	52,7	86,6	72,2
Samsø	17,8	53,4	94,3	27,2	55,0	47,2
Sjælland — Møen. . .	25,4	42,4	80,9	29,6	76,0	60,7
Lolland — Falster . .	24,0	53,4	71,6	37,0	70,2	69,0
Bornholm	32,1	36,9	56,1	40,0	22,6*	49,1
I Gjennemsnit i 1892 .	26,5	42,7	96,2	25,8	67,0	64,9

Tabel II. Oversigt

over Øernes og Jyllands Middeltemperatur i 1892 angivet i °C, sammenlignet med de enkelte Maaneders Normaltemperatur efter Meteorologisk Instituts Maanedsoversigter.

	April		Maj		Juni		Juli		August		Septbr.	
	Ø.	Jyl.	Ø.	Jyl.	Ø.	Jyl.	Ø.	Jyl.	Ø.	Jyl.	Ø.	Jyl.
Normaltemperat.	5,6	5,4	10,4	9,8	15,0	13,9	16,6	15,4	15,9	15,1	12,8	12,3
Middeltemperat.	5,9	5,0	11,0	10,3	14,6	12,1	15,7	14,1	16,2	15,0	13,3	12,4

Som Følge af det varme Vejr i Begyndelsen af April nærrede man i Almindelighed store Forventninger om en tidlig og rigelig Græsning og Høslæt, men da Slutningen af Maaneden ligesom Begyndelsen af Maj bragte en for Aarstiden usædvanlig Kulde, hæmmedes Kløver og Græs i Væksten, og da Tiden for Slætten kom, havde de mange Steder ikke naaet den ønskelige Længde og Fylde, af hvilken Grund mange gave sig Tid, inden de begyndte derpaa, hvortil Vejrforholdene i Juni Maaned ogsaa i høj Grad opmuntrede.

Høbjergningen falder om man vil i to Afsnit, et tidligere, der foregik før Regnen, og et senere, der faldt i og efter Regnperioden, og største Delen af Høhøsten synes at være foregaaet i den sidstnævnte. Der synes gjennemgaaende at være avlet betydelige Mængder Agerhø; kun fra Egnene ved Middelfart og Fredericia omtales Udbyttet som ikke stærkt fyldende, medens Meddelelserne fra andre Egne lyde paa, at Høhøsten har været den bedste, der kan mindes, at den har været dobbelt saa stor som i almindelige Aar, at den har været fortrinlig og har givet over en Middelhøst, og naar Afgrøden har været saa stærkt fyldende, skyldes det ikke ualmindelig, at Kløveren som Følge af den senere Slæt havde udviklet sig mere end ønskeligt baade for Efterslættens og for Kvalitetens Skyld. Det er dog ikke den sene Slæt, der alene maa bære Skylden for at Kvaliteten paa Steder ikke er saa god som

den burde, hvilket i langt højere Grad ved Siden af de vanskelige Vejrforhold skyldes mindre Omhu og Paapasselighed ved Rivning og Staksætning; thi hvor man har fulgt gammel Slendrian og har ladet Kløveren ligge paa Skaar, udsat for Vejrligets forskjellige Indflydelse, har den selvfølgelig lidt meget og er bleven betydelig forringet, medens Kvaliteten i det Hele taget og heldigvis er fortrinlig, hvor man har anvendt den fornødne Omhu med Hensyn til Behandlingen, og, belært af foregaaende Aars mindre heldige Erfaringer, ikke har slaaet større Stykker ad Gangen, end man efterhaanden har kunnet faa revet og stakket.

Hvad Enghøet angaar, da lyde Beretningerne mere forskjelligt, særlig med Hensyn til Mængden, idet denne synes meget vexlende dels efter Engenes Godhed og dels efter en tidligere eller senere Slæt, saa om man end faar Indtryk af, at Udbyttet ikke har været saa stort som af Agerhøet, saa vil det dog utvivlsomt give omkring en Middelhøst. Kvaliteten synes gjennemgaaende god, og fra det østlige Vendsyssel skrives, at den ikke har været saa god i de sidste 10 Aar, dels fordi man slog Græsset tidlig, før Væxtperioden var afsluttet, og dels som Følge af det fortrinlige Høstvejr i Juli Maaned.

Sædhøsten har gjennemgaaende været stærkt fyldende og mange Steder i langt højere Grad end foregaaende Aar. Fra det nordlige Fyen meldes dog, at der paa de derværende svære Jorder snarere er høstet mindre end mere, ligesom enkelte Afgrøder i forskjellige Egne særlig i Jylland have givet et mindre godt Udbytte. Lægges imidlertid Meddelelserne i alle de modtagne Korrespondancer til Grund for Bedømmelsen tyder alt paa, at Høstudbyttet over hele Landet er over et Middelaars, i alt Fald hvad den indhøstede Mængde angaar.

Angaaende Kjærneudbyttet kan der endnu ikke have en saa begrundet Mening, men det synes ogsaa at ville blive stort, hvilket er saa meget heldigere som Sædpriserne ere meget lavere end ifjor, og der saaledes kræves et be-

tydeligt større Antal Tønder eller Pd. for at opnaa samme Indtægt. Som foran antydet har Kvaliteten, særlig for Byggets Vedkommende, lidt noget som Følge af det regnfulde Vejr under dets Høstning.

Paa Grund af det kolde Foraar og senere kølige og regnfulde Perioder vedbleve Sædarterne at gro, men de udviklede sig samtidig langsommere end normalt, og man fik snart Indtryk af, at Høsten først kunde paabegyndes sent, hvilket ogsaa fandt Bekræftelse, skjøndt Modningen foregik meget hurtigt, da den først begyndte i den varme Periode i August Maaned.

Det har tjent til at fremme Høstarbejdet betydelig, at Sæden som Regel har staaet ganske godt op, saa Mejningen af den er gaaet forholdsvis let og hurtig fra Haanden, ligesom Mejemaskiner ogsaa have kunnet benyttes i stor Udstrækning, men tiltrods herfor har Høsten udstrakt sig over et langt Tidsrum, da der paa Grund af Vejret maatte gjøres mange ufrivillige Ophold, der vare føleligst efter at Mejningen var endt og al Kraften koncentreredes om Sædens Indkjørsel; men ogsaa i Høstens Begyndelse fandt der mange Afbrydelser Sted, idet det ikke sjælden var vanskeligt at faa den mejede Sæd bundet og sat i Hobe, der paa Steder gjentagne Gange bleve gennemløbne af Regnen, saa de maatte omsættes, hvilket krævede Tid og Arbejde.

Som Følge af disse temmelig vanskelige Forhold er en Del af Afgrøderne næppe komne saa godt i Hus som ønskeligt og særlig dør, hvor man ikke har givet sig Tid eller har været i Besiddelse af den fornødne Taalmodighed og Snarraadighed; men gennemgaaende synes det dog at Sæden er bjerget i god Tilstand, ikke at tale om hvor man har været saa fremmelig, at det er lykkedes at hjemkjøre den, inden det ustadige Vejr atter begyndte i Slutningen af August. Det er derfor i Reglen ogsaa den sidst høstede Sæd, som det først lykkedes at faa hjemkjørt langt hen i September Maaned, der har været mindre tør. Det har i denne fugtige Høst været et Held i Uheldet, at Vej-

ret efter Bygerne som oftest har været køligt og blæsende, thi i modsat Fald vilde Skaden være bleven betydelig større derved, at mange Kjærner uundgaaelig vilde være spirede, hvorved Kvaliteten vilde være bleven yderligere forringet.

Det synes, som om det ogsaa er paa de mindre Gaarde at Sæden iaar er mindre vel høstet.

Hvad de enkelte Sædarter angaa, saa havde Hveden holdt sig godt gennem Vinteren, og da Jorden i de tidlige Foraarsmaaneder i Almindelighed var tør, tog den ingen væsentlig Skade paa denne Tid, der er farligst og vanskeligst at gennemgaa for den. Det ualmindelig varme Vejr i Begyndelsen af April bragte Hveden i god Væxt, der atter hæmmedes en Del ved Kulden i Maanedens Slutning og den første Halvdel af Maj, men i det Hele taget kom den godt over Foraarsmaanederne og udviklede sig lovende, saa de gode Forhaabninger, man tidlig paa Aaret nærede til den, ere gaaede i Opfyldelse.

Gjennemgaaende stod Hveden godt oprejst, og hvor den gik i Leje, var det i Reglen først henimod Høst, saa Blomstring og Kjærnesætning lede i Almindelighed ikke derved; kun fra Kallund borgegnet skrives, at den paa Steder lagde sig tidlig, hvorfor Kjærnen er bleven lille og Halmen ødelagt. I Hads Herred har man faaet mindre Fold, end man efter de fyldige Afgrøder ventede, og de opgives til 12, 14 og indtil 20 i det højeste. I de egentlige Hvedeegne paa de sydlige Øer har Hveden været fortrinlig; paa Falster er der saaledes avlet fra 20—24 Fold eller 3—4 Fold over Middelhøst, hvortil kommer at Kjærnen er stor og vægtig. Paa Lolland har tidlig saaet Square-head Hvede foldet stærkt, medens dette ikke har været Tilfældet, hvor man har blandet forskjellige Sorter eller har saaet sent. Største Delen af Hveden er bjerget inden Regnperioden og i god tør Tilstand, hvorom den høje Kvalitetsvægt vidner; den opgives i Almindelighed til 130 à 133 Pd. holl., men paa Møen indtil 138 à 140 Pd.

Havde Hveden holdt sig godt gennem Vinteren, og

de første Foraarsmaaneder, saa kunde dette ikke siges at være Tilfældet med Rugen, der langt hen i Maj Maaned mange Steder var spids og tynd, medens den andre Steder var ret tilfredsstillende. Med det varme Vejr i Slutningen af Maj og Begyndelsen af Juni udviklede Rugen sig nogenlunde godt, men Blomstringen foregik under mindre heldige Forhold, saa der var sikker Formodning om, hvilket ogsaa senere har bekræftet sig, at Axene ikke vilde blive fuldt kjærnesatte. Udbyttet af Rugen vil vist næppe blive en Middelhøst og er yderligere blevet forringet ved at Mange paa Grund af den fremrykkede Aarstid paabegyndte Mejningen af den, inden den var moden, ligesom den ogsaa paa Steder er bragt for tidlig i Hus. Hvor man har givet sig Tid med Rugens Høstning, er Kvaliteten fortrinlig; den opgives saaledes fra Møen at variere mellem 124 og 130 Pd. holl., og der er avlet mellem 16 og 19 Fold. I Kallundborgegnen ligge Foldene mellem 10 og 20, men paa Steder var megen Rug ogsaa gaaet i Leje, hvilket iøvrigt har været Tilfældet i mange Egne. Paa Lolland har Rugen overgaaet Forventningerne, og det er mange Aar siden, at den der har givet saa gode Fold. Fra alle andre Egne af Landet meddeles det, at Rugen ikke folder meget, og i Egnen mellem Randers og Aalborg ere mange Rugmarker ompløjede, fordi Brakmarkerne ifjor bleve mindre godt behandlede paa Grund af den regnfulde Sommer.

Vaarsædens Lægning fandt sent Sted i Foraaret og blev for Jyllands Vedkommende først endt noget ind i Maj Maaned; den laa længe i Jorden, inden den spirede, men da den endelig begyndte at gro i Slutningen af Maj, var det med en usædvanlig Kraft og Frødighed, der varslede godt om rige Afgrøder. Ukruget var vel mange Steder væltet frem i stor Mængde og truede med at kvæle Vaarsæden, som dog fik Overtaget, hvor Jorden var kraftig og i god Kultur.

2rd. Byg har givet usædvanlig rige Afgrøder, hvorom de endnu spredte Foldopgivelser give et godt Bevis.

Paa Amager er der høstet 20 Fold, i Kallundborgegnen 14—19 og paa Møen 18—23 Fold, men som Regel kunde Kvaliteten ønskes betydelig bedre; thi om den end mange Steder er god for det Bygs Vedkommende, der blev bjerget tidligt eller i Midten af August, saa afgiver paa den anden Side meget Byg en mindre smuk Handelsvare, da det ved at ligge paa Skaar i det regnfulde Vejr har tabt sin smukke gule Farve, og er blevet mørkt samt sort i Spidsen af Kjærnen.

Indhøstningen af det 6-radede Byg har været heldigere end af det 2-radede, idet dets Voxetid er kortere, og det saaledes er lykkedes at faa det i Hus før den værste Regnperiode. Særlig fra Jylland omtales 6-rd. Byg som fortrinligt, og fra det nordlige Jylland omtales, at det har givet 20—24 Fold.

Angaaende Havren lyde Meddelelserne temmelig forskjelligt, og i mange Egne, særlig i Jylland, fylder den ikke saa stærkt som ventet; i Modsætning hertil var den meget svær i Kallundborgegnen, hvor der avledes 6 Læs pr. Td. Ld., ligesom den i Hadsherred fyldte bedre end de andre Sædarter og var af særdeles god Kvalitet. I Thistedegnen var Havrestraaet kort, men Foldene ere gode, og paa Falster maa Havren maaske betragtes som den tarveligste Sædart, men den ventes dog enkelte Steder paa gode, kraftige Jorder at ville give ca. 28 Fold. Tiltrods for det forskjellige Udbytte, Havren har givet, synes Gjennemsnitsudbyttet dog at ville blive omkring en Middelhøst.

Ifølge de modtagne Beretninger synes Dyrkning af Bælgsæd snarest at aftage. Den fugtige Sommer har ret begunstiget Ærternes Væxt, og naar undtages Hads-herred, hvor de ikke ere lykkedes, synes de at have været ret gode i de øvrige Egne af Landet, hvor man har dyrket dem i større eller mindre Udstrækning.

Kun et enkelt Sted paa Falster og i Nyborgegnen omtales Dyrkning af Bønner, der vare tarvelige og Aarets simpleste Afgrøde.

Spergel er groet godt til i det nordlige Jylland, men derimod er Boghvede, der kun dyrkes i lille Udstrækning, saa godt som mislykket.

Rybsdyrkning, som i nogle Aar tog stærkt til paa Fyen, synes nu atter at være forladt, derimod er Tobaksdyrkning i Tiltagende i Middelfartegnen, hvor den iaar tilsyneladende har givet et overordentlig gunstigt Resultat. Humlen paa Fyen er langt fra god. Kopperne ere baade smaa og faatallige.

Halmængden er saagodtsom overalt meget betydelig, og den har forholdsvis været størst paa lettere Jorder, der ret have draget Fordel af de regnfulde Perioder i Sommerens Løb. Paa Samsø er Halmængden 20—25 pCt. over et Middelaars. Naar Afgrøderne paa Steder maaske ikke have fyldt saa stærkt som ventet, kan det dels ligge i, at Sæden, som foran nævnt, som Regel stod godt op, og dels i en større Benyttelse af Mejemaskiner, idet Straaet ved Aflægningen i Neg kommer til at ligge tættere, end naar det mejes med Haanden.

For en Del af Halmens Vedkommende er Kvaliteten god, medens en Del af den led meget af Regnen under Indhøstningen, idet den gjentagne Gange blev gjennemblødt, dels medens Sæden laa paa Skaar, og dels efter at den var opbundet og sat i Hob. Vintersæden, med Undtagelse af en Del af Rugen og det 6 rd. Byg, er utvivlsomt det, der gjennemgaaende er kommet bedst i Hus, medens det 2 rd. Byg og Havren i mange Egne har lidt mest.

Med Hensyn til den tidlige eller sildige Saanings Indflydelse paa Afgrøderne ere Meningerne meget delte. Som Regel synes der ikke at være nogen Forskjel, og hvor saadan har fundet Sted skyldes det, om der er faldet Regn snart eller længe efter Saaningen. Megen af den tidlig saaede Sæd laa næsten en Maaned i Jorden paa Grund af det kolde og tørre Vejr i Slutningen af April og Begyndelsen af Maj, medens den sidst saaede Sæd — og megen blev først saaet ind i Maj Maaned — ret kunde drage Nytte af det sommervarme, fugtige Vejr i Slutningen

af denne Maaned, og derfor spirede hurtigere og maaske mere fuldstændig end den tidlig saaede, der tilmed synes at have lidt noget ved Insektangreb.

Paa Falster og Samsø synes saaledes den tidlige Saaning at have givet det bedste Udbytte, medens den sildige er lykkedes bedst paa Bornholm og i Hadsherred.

Som det vil fremgaa af foranstaaende spredte Bemærkninger under Omtalen af de enkelte Sædarter har Høsten iaar udstrakt sig over et usædvanlig langt Tidsrum, idet den paa Steder paabegyndtes de første Dage i August og vedvarede til Slutningen af September, hvilket har fordyret den i høj Grad, ligesom den sildige Indhøstning har havt en mindre heldig Indflydelse paa Tiden for Vintersædens Lægning, der mange Steder blev skudt længere ud end heldigt for de nu benyttede Hvedesorter.

Nye Høstmaader synes ikke at have været anvendte i stor Udstrækning, dels fordi den Maade, Arbejderne ere vante til, gaar lettest fra Haanden, og dels fordi Tiden var for kostbar til at søge at lære dem noget Nyt. Paa Steder indrømmes det, at man er gaaet temmelig let over Hobsætningen, fordi Høsten var sen og Arbejdskraften sparsom, men man indrømmer samtidig det Forkastelige i ikke at være omhyggelig nok med dette Arbejde, paa hvis Udførelse Sædens Kvalitet, især under urolige Vejrforhold, er afhængig. I nogle Egne, især paa Øerne, sættes Sæden i Langhobe, medens man paa Steder i Jylland kun stiller faa Neg sammen i løse Hobe, paa hvilke Sol og Blæst lettere kunne komme til at indvirke. Hvilken Hobsætning man end foretrækker at benytte, afhænger det frem for alt af den Omhu, hvormed den er udført, om den ret opfylder Hensigten.

I mange af Korrespondancerne omtales de bornholmske Stakke, hvis Fortrinlighed man saagodtsom overalt anerkjender, og naar de ikke iaar have været anvendte i særlig stor Udstrækning skyldes det, at megen Sæd har været for fugtig, halvg grøn og for lidt vejret til at sættes sammen paa denne Maade. I Grenaaegnen

blive de bornholmske Stakke mere og mere almindelige, og som Bevis paa deres Fortrinlighed anføres fra Nyborg-egnen, at man paa en større Gaard, ved Hjælp af dem og ved at sætte Sæden i Stakke paa Marken, baade havde indhøstet og tilsaaet den 20de September, medens der paa andre store Gaarde endnu var megen Sæd ude den 23de, da Korrespondancen blev skrevet.

Angaaende Arbejdskraften lyde Meddelelserne meget forskjelligt. I mange Egne har det været vanskeligt at faa tilstrækkelig og tilstrækkelig solid Arbejdskraft selv til høje Priser, medens det i andre Egne har været let at faa de fornødne Arbejdere. Ifølge nogle Korrespondancer har den tilstedeværende Arbejdskraft næppe været mindre end sædvanlig, men naar der ikke destomindre har været Brug for flere Hænder, maa Grunden søges i den store Høst og i at Mejningen paa Steder var vanskelig og sen, hvor Sæden var gaaet i Leje.

Ønskeligheden af en heldigere Ordning af Arbejderforholdene gjør sig mere og mere gjældende, idet den Enkelte ikke i alle Tilfælde er istand til at overvinde Vanskelighederne, der mulig lettere kunde gennemføres ved en fælles Organisation og større Sammenhold.

Da man alt tidlig paa Sommeren fik Indtryk af at Høsten vilde give et stort Udbytte, og da man samtidig mange Steder frygtede for at komme til at mangle tilstrækkelig Arbejdskraft, synes der at være anskaffet et usædvanlig stort Antal Mejemaskiner, selv paa mindre Gaarde. Kun i enkelte Egne som paa Amager og i Taastrupeegnen samt nogle Steder i Jylland har man næsten ikke brugt Mejemaskiner, dels fordi der var tilstrækkelig Arbejdskraft, og dels fordi Lejesæd og uroligt Vejr hindrede Benyttelsen. Gjennemgaaende synes Mejemaskinerne at have ydet en god Hjælp til at fremme Høstarbejdet, og de blive mere og mere anvendelige, selv i Lejesæd, efterhaanden som man faar større Øvelse i at benytte dem. I Fredericiaegnen findes ikke mange Maskiner; man vil der afvente Resultatet af Bedømmelsen

ved Landmandsforsamlingen i Randers, inden man tager endelig Bestemmelse.

Det synes at fremgaa af de modtagne Korrespondancer, at der i forskjellige Egne findes ikke faa selvbindende Mejemaskiner, om hvilke Meningerne endnu ere noget delte, idet Enkelte anse dem for at være af tvivlsom Godhed, og at der kræves mange Betingelser for at de kunne udføre godt og lønnende Arbejde. De Fleste udtale sig i Modsætning hertil meget rosende om Selvbinderne, der kunne udføre betydeligt Arbejde, og gjøre god Nytte i staaende Sæd.

I Jylland have Nogle havt den praktiske Ide at købe Mejemaskiner til Udlejning, med hvilke de da have mejet paa Akkord pr. Td. Ld. hos dem, der ønskede det.

Som en Ulempe ved Brugen af Mejemaskiner anføres, at Negene i ustadigt Vejr blive lettere gjennemløbne, end hvor Sæden mejes med Haanden, da de ere glattere i Straaet.

Kartoflerne synes at have givet et meget forskjelligt Udbytte; medens det fra nogle Steder meddeles, at de have været udmærkede, og at de sjælden have været saa gode som iaar paa Lollands og Falsters sværere Jorder, have de derimod kun givet et lille Udbytte i Randers Egnen og i Hammerum Herred. Gjennemgaaende ville Kartoflerne antagelig give en Middelhøst og maaske noget over en saadan, men Udbyttet vil til Gjengjæld blive trykket meget ved de flove Priser. I Almindelighed ere Kartoflerne tildels frie for Sygdom, og kun fra enkelte Egne paa Sjælland omtales, at de gamle Sorter ere meget fordærvede.

Udbyttet af Roerne vil ikke blive saa stort som ventet; de staa med forholdsvis stor Top, medens Roden ikke har udviklet sig i Forhold hertil, men Betingelserne for deres Udvikling have heller ikke været saa gode som ønskeligt gjennem Foraaret og Sommeren; thi samtidig med at Roefrøet spirede, og det laa mange Steder længe i Jorden, væltede Ukrudet frem og truede flere Steder

med at kvæle de spæde Planter, der tillige kuedes af det kolde og fugtige Vejr gennem en stor Del af Sommeren, et Vejr, der ogsaa lagde betydelige Hindringer i Vejen for Lugningen og Jordens Løsning baade med Hestehakke og med Haandredskaber. Roerne kom som Følge af disse Forhold sent i Groning, og da det tilmed mange Steder var forbundet med stor Vanskelighed at skaffe tilstrækkelig Arbejdskraft til deres Renholdelse, er det ret naturligt, at det endelige Udbytte bliver mindre heldigt. Medens Roerne i nogle Egne fik for megen Fugtighed i Forbindelse med koldt Vejr, var det Modsatte Tilfældet i andre Egne som f. Ex. paa Bornholm, hvor de ikke kunde voxte paa Grund af meget tørt Vejr i Juli og August.

I Kallundborgeggen og paa Falster ere Roerne særdeles gode, medens de i de fleste andre Egne af Landet kun ere smaa, hvorfor det kun ventes, at Udbyttet af dem vil blive under en Middelhøst.

Fra Middelfartegnen beklages det, at man af Mangel paa tilstrækkelig Arbejdskraft kunde fristes til at opgive Roedyrkning.

Sukkerroerne tegne heller ikke til at ville give noget stort Udbytte, de ere kun smaa paa Lolland, Falster og Møen, og sidstnævnte Sted beklager man, at Sukkerroedyrkingen kun bliver en daarlig Forretning paa Grund af den dyre Arbejdskraft i Forening med lave Sukkerpriser i Udlandet, hvorved Indtægten forringes.

Af Plantesygdomme gjorde Kløveraalen megen Skade paa det sydlige Lolland og paa Falster i 1ste Aars Kløvermarker, i hvilke Kløveren gik bort i store Pletter efter Sletten. I Grenaaegnen var Hveden lidt angreben af Rust, der dog ikke fik megen Udbredelse, og i Vendsyssel fandtes Honningdug paa Rugen i betydeligt Omfang.

Med Hensyn til Insektangreb, da have Bladlus, paa Steder endog i en følelig Grad, angrebet Bønner, Ærter, Runkelroer og Havre paa Falster, i Nyborgegnen og i det nordlige Jylland, paa hvilket sidst-

nævnte Sted ogsaa Roebledene bleve stærkt ædte af Orme i August. Jordlopper have angrebet Runkelroer, Turnips og Kaalrabi i Skjælskøregnen, Nyborgegnen, samt Egnene ved Høirup, Randers og Thisted. Insektangrebene synes dog ingen Steder at have gjort Omsaaning af de forskjellige Roer nødvendig.

I Foraaret nærede man store Forventninger om tidlig og rigelig Sommergræsning, men som Følge af Vejrforholdene i Slutningen af April og største Delen af Maj gik de ikke fuldtud i Opfyldelse, idet Kreaturerne ikke kunde udbindes før i Slutningen af Maj, paa hvilken Tid der var godt og rigeligt Græs. I den efterfølgende varme Periode voxede Græsset stærkt, og det blev paa Steder temmelig langt og for grovt til at afbides, af hvilken Grund Køerne ikke ualmindelig i Slutningen af Juni toges paa Stald, hvorved Græs og Kløver bedre kunde udnyttes. Som omtalt i Begyndelsen af denne Beretning udsatte man mange Steder Slaaning af den til Hø bestemte Kløver og Græs paa Grund af det urolige og regnfulde Vejr, hvilket atter havde til Følge, at det tog Tid inden Eftergræsningen blev tilstrækkelig stor, saameget mere som den yderligere hæmmedes i Væksten ved en tør Periode i en Del af Juli Maaned, og da det i nogle Egne kneb med at skaffe tilstrækkeligt Staldfoder til Kreaturerne i Slutningen af nævnte Maaned, sattes de mange Steder for tidlig ud, hvilket yderligere bidrog til at gjøre Eftergræsningen udrøj. Hen ad Efteraaret synes Græsningen i Almindelighed at have været rigelig. Om man end har havt periodiske Vanskeligheder — der under en eller anden Form aarlig gjentage sig — at overvinde for at skaffe Kreaturerne et saavidt muligt ensartet og rigeligt Grønfoder eller Græsning, saa synes man dog i det Hele taget at være kommet godt over Sommeren med Hensyn til Kreaturerens Sommerernæring.

Mælkeydelsen har ikke overalt staaet i Forhold til Ernæringen, hvorfor denne alene dog næppe bør bære hele Skylden, idet det kolde og fugtige Vejr, særlig kort efter

Køernes Udbinding, har trykket dem en Del og formindsket deres Velvære, hvilket atter har havt en mindre heldig Indflydelse paa Mælkeydelsen. Selv paa Steder, hvor Græsningen var rigelig, have Køerne tabt Huldet, et godt Bevis paa at den har været mindre nærende, end den vilde have været under heldigere og mere normale Vejrforhold. Paa Lolland-Falster har Mælkeudbyttet været tilfredsstillende ligesom paa Fyen, hvor det paa Steder har været større end sædvanligt. I nogle jydskke Egne have Køerne givet megen Mælk, men i andre som f. Ex. i Egnen mellem Aalborg og Randers, have enkelte Andelsmejerier faaet 1000 Pd. Mælk mindre om Dagen end ifjor. Paa Sjælland er man gennemgaaende mindre tilfreds med Mælkeudbyttet, der mange Steder opgives som jævnt godt.

Udsigterne for Vinterfordringen ere saa gode som ønskeligt, idet der paa enkelte Undtagelser nær overalt er rigelig Halm, godt Hø og ganske gode Roeafgrøder, ved Siden af megen Sæd, hvoraf en stor Del utvivlsomt vil blive opfodret, idet de lave Priser ikke opfordre til at sælge, og der er da mere Udsigt til at udbringe den i en nogenlunde ordentlig Pris ved at omsætte den i Mejeriprodukter, Kjød og Flæsk. Det synes som om der i Efteraaret langtfra er kjøbt Foderstoffer i samme Omfang som det hyppig er Tilfældet.

I nogle Egne frygter man for at Køernes Sundhedstilstand vil blive mindre god som Følge af den mindre velhøstede Halm, medens man andre Steder anser den for særlig god, da Sæden blev mejet paa et tidligt Modenhedstrin, og medens Straaet endnu var halvgrønt og saftigt.

Med Undtagelse af Lødekøer, der saagodtsom overalt ere i god Pris, ere Kreaturpriserne ikke lystelige, hvilket især er føleligt i de Egne af Landet, hvor Kvægholdet for en Del er baseret paa Fedning og Salg.

I Hammerum Herred ere Kvægpriserne saaledes fra 20—30 pCt. lavere end ifjor. For Jyllands Vedkommende har det givet et føleligt Afbræk i Handelen, at England lukkede for os, hvortil senere kom Koleraen i

Hamborg og den deraf følgende Afspærring ved Grænsen, der tildels hindrede fremmede Opkjøbere i at komme hertil. Endelig har Mund- og Klovsygen uventet og pludselig viist sig i Sorø Amt, hvor en halv Snes Besætninger nu ere angrebne, hvilket har havt en Afspærring af Sjælland til Følge. I vort lille Land skulle saadanne Afspærringer snart til den ene og snart til den anden Side nok mærkes, idet de Omraader, paa hvilke Handel kan foregaa, blive for smaa og indskrænkede, og Forbruget snart tilfredsstillet. Heldigvis kan man de fleste Steder uden Vanskelighed for Fodringens Skyld beholde de til Salg bestemte Kreaturer indtil videre, i Haab om at Forholdene snart maatte bedres; men af økonomiske Hensyn kan dette ikke lade sig gjøre for Adskilliges Vedkommende, og Tilstanden bliver da følelig og temmelig alvorlig. Ved den Energi, med hvilken Autoriteterne ere optraadte, maa det haabes at Mund- og Klovsygens Udbredelse vil blive indskrænket til den Egn, hvor den nu findes, ligesom det var mere end ønskeligt, at de andre lukkede Porte snart igjen maatte blive aabnede, hvorved der vilde blive bragt nyt Liv i Handelen, som for Tiden omtrent er stillestaaende. Om Svineprisen end er dalet noget, er den dog endnu ganske tilfredsstillende, og den har ydet et godt Bidrag til at hæve Udbyttet af Mejerierne, hvad der var saa meget heldigere som Osteprisen har været temmelig flov i Modsætning til det foregaaende Aar. Pattegrise have gjennemgaaende været dyre, om Prisen paa dem end i Sommerens Løb er undergaaet nogle Svingninger.

Med Heste har der, saavidt det kan skjønnes, ikke været megen Handel, men Priserne synes at have været ret gode, derimod have Plage og Føl været billigere end ifjor, da ingen fremmede Hestehandlere have indfundet sig paa Markederne. Denne Stilstand ogsaa paa Hestehandelens Omraade har været følelig i Jylland.

Som Regel synes Brakmarkerne at være blevne godt behandlede i Sommerens Løb, og det fugtige Vejr har i høj Grad begunstiget Frøkrudets Spiring, derimod

klages blandt andre Steder fra Fyen over, at Jorden ofte har været for vaad til at harves, saa man ikke med Held kunde faa Bugt med Rodukrudet.

Hvad selve Behandlingen af Brakmarken angaar, da pløjer man den nu hyppig en Gang mere end sædvanlig paa Samsø, medens man saa ikke harver den. Paa Falster behandles Brakmarkerne ikke saa stærkt som tidligere, og adskillige have med godt Resultat kun pløjet 3 Gange og da nøjedes med at harve Hveden ned med svenske Harver. Paa Lolland er lignende Behandling forsøgt; men Resultatet synes ikke saa godt, som hvor man har pløjet umiddelbart før Saaningen.

Vintersæden er gennemgaaende saadet under ret heldige Betingelser hvad Jorden angaar, hvorimod Sædetiden paa Grund af den sildige Indhøstning mange Steder er falden temmelig sent. Hvor Forholdene have tilladt det, har man benyttet de Dage i Høsten, paa hvilke man ikke kunde udføre Høstarbejde, til Saaning, hvilket har fremmet den betydelig. Nogle Steder er Saaningen bleven forsinket som Følge af regnfuldt Vejr, blandt andet paa Møen.

Den sene Saatid er bleven efterfulgt af et for Sædens Spiring og Væxt meget heldigt Vejr, som Følge af hvilket Vintersæden saagodtsom overalt staar frodig og grøn og tilstrækkelig udviklet til at modstaa Vinteren; dog gjælder dette selvfølgelig i højere Grad Øerne end det nordlige Jylland.

I forskellige, særlig de skovløse Egne af Landet er Tørvens Behandling og Høst af stor Betydning, og Meddelelser baade fra Fyen og Jylland tyde paa, at den er bjerget godt.

Paa Fyen er der ikke saa lidt Træfrugt, men den har kun ringe Størrelse, og i det Hele taget er det ikke dèr et daarligt Frugtaar, saaledes som det er Tilfældet i mange andre Egne.

Fra Falster meddeles, at der i Juli Maaned har været afholdt et meget vellykket Landmandsmøde i Elkenøre. Sagen anbefales til Efterligning ogsaa i andre

Egne af Landet, og den findes nærmere omtalt i den efterfølgende Korrespondance fra Nordfalster.

I Hads-Herred er der for et Par Aar siden dannet en Frøavlerforening, der synes at ville faa Betydning, og der tænkes nu paa Dannelsen af en Forening til Forbedring og Udvikling af de stedlige Sædarter.

Alle slige Foranstaltninger, der kunne tjene til Landbrugets Udvikling og Fremme bør modtages med udelt Sympathi, og det var ønskeligt, om de nævnte Foreninger og Møder maatte finde den Tilslutning, som de sikkert fortjene.

Om end Forholdene for Landbruget paa forskjellige Omraader nok kunde ønskes anderledes, vil dog Aaret 1892, hvad Høstudbyttet angaar, komme til at indtage en fremskudt Plads blandt sine Forgjængere, men de lave Priser trykke det stærkt; ønskeligt var det, om det maatte blive efterfulgt af adskillige fede Aar efter de mange forudgaaende magre.

Af de modtagne Beretninger hidsættes følgende:

Fra Søborgegnen. Glædeligt at Socialisterne i det Hele og Store have saa ringe Indflydelse paa Arbejderstanden, hvis sunde praktiske Sans viser sig i jævn Fremgang i at naa det for enhver Arbejder ønskelig Maal — eget Hus og Hjem.

Fra Amager. Hvad Kreaturpriserne angaa, da ere disse jo ikke lystelige. — Det følger af sig selv, at den forfærdelige Koleraepedemi, som har hersket i Hamborg, har umuliggjort et regelmæssigt Samkvem og har øvet stor Indflydelse paa Handelen med fedt Kvæg. — Imidlertid er det paa den anden Side dog den Periode af Aaret, der bedst taaler disse Forhindringer, idet vi have mindst Kvæg tjenligt til Export, og Tyskerne som Regel i disse Maaneder tage deres Forsyning fra Marsken. Det er at haabe, at Epidemien snart maa have udraset, saa at vi atter kunne faa uhindret Samkvem med Tyskerne. — Var det ikke tillige muligt igjen at faa aabnet for England. I det Hele ser det ingenlunde glædeligt ud for

Landbruget. Vel have vi havt en fortrinlig Høst, men Priserne paa vore Produkter tegne sandelig til at blive smaa, og Agerbrugs-Virkomheden bliver for hvert Aar bekosteligere og besværligere.

Fra Taastrup — Kjøge. Kornhøsten falder i to bestemt afgrænsede Perioder, — den første begyndte den 10. August og endte den 27.; — den udmærkede sig ved fortrinligt Høstvejr, Varme og Solskin; i den Tid bjergedes her i Egnen Rugen, det meste 6r. Byg og en Del Hvede, — hvilket alt er kommet i Hus uden en Draabe Regn; den anden Periode naaer fra $\frac{27}{8}$ og er ikke endt endnu ($\frac{24}{9}$), forsaavidt som der endnu ikke er indhøstet overalt; — Vejret har i den Tid været regnfuldt og Luften fugtig, Regnmængden har ikke været større end almindeligt, men der har kun været faa egentlig tørre Dage, og kun lidt Solskin. — Den Sæd, der ikke var bjerget i den første Periode, har derfor været vanskelig at handle med, og det er vist kun lidt 2r. Byg og Havre, som er kommet hjem i virkelig tør Tilstand, ligesom Byggets Farve og Kvalitet har lidt grumme meget. Alle Sædarter have fyldt stærkt, og Tærskningen giver for alles Vedkommende et meget godt Resultat, saa at det er sandsynligt, at Kjærneudbyttet ogsaa vil blive over en Middelafrøde.

Arbejdskraft har der i denne Egn været nok af; Mejemaskinerne have efter flere Aars Forløb igjen kunnet benyttes, om end i begrænset Maal, fordi dels Lejesæd og dels uroligt Vejr har generet en Del. — De bornholmske Stakke have, hvor det har været muligt at anvende dem, gjort god Nytte, — men, da megen Sæd er bundet dels i fugtig og dels i uvejret, halvgrøn Tilstand, har man ikke kunnet anvende denne Staksætning i det Omfang, som det ellers kunde ønskes. — Iøvrigt har det atter iaar viist sig, hvilken overvejende Betydning det har, at Sæden er sat i gode, faste Travehobe.

Fra Jyderupegnen. Sædhøsten har været overordentlig stærkt fyldende, omtrent ligesaa meget som i 1890, men da Toppen tillige er god, og Sæden var meget mere staaende end da, antage vi, at den vil folde langt bedre. Saa

vidt vi for Øjeblikket kunne skjønne, synes det som om Høsten vil vise sig her paa Egnen saa god som man overhovedet nogensinde tør vente, og nogen kjendelig Forskjel paa tidlig og sildig Saaning føles ikke, dog troer jeg, at den tidlige i Almindelighed, hvor Jorden var ren og kraftig, har baaret Prisen.

Den første Del af Høsttiden var heldig, saa at Rugen er kommet udmærket ind, derimod fik den øvrige Sæd mere eller mindre Regn, saa at Bygget vistnok vil være broget, en fin Handelsvare tror jeg ikke det bliver. Som sædvanlig satte vi al tør Sæd i Stak og ikke i de almindelige Travesæt; naar de saa vare dækkede med Slaa, kunde de jo taale en hel Del Regn uden Skade; men det yderste er jo mørkt, og i en saa stor Høst og med en saa ringe Arbejdskraft kunde man ikke sortere tilbørligt ved Indkjørselen. Arbejdskraften har iaar været meget vanskelig at faa tilstrækkelig af, idet Alle trængte til saa stor Hjælp og det tiltrods for, at der vel intet Aar er brugt Mejemaskiner som iaar; der er mange Bønder, der have anskaffet sig dem. Vi have her brugt dem til c. 60 Tdr. Land Havre og Blandsæd samt i Byg, det fremmer jo Mejningen, men det afmejede slaaes temmelig stærkt sammen, saaat det vanskeligere kan tørres, end hvor det lægges paa almindelig Skaar.

Fra Samsø. Hobsætningen har igjen iaar været det svageste Punkt; det gaaer jo let saadant, at naar Høsten falder sent, Arbejdskraften er sparsom og Vejret nogenlunde godt, saa fristes man til at slippe saa let fra det som muligt, men det skal villig indrømmes, at det er en stor Fejl, og der er sikkert Mange, der i den Retning have lovet at gjøre det bedre til næste Aar. Forøvrigt har Sæden ikke her ovre lidt noget videre, thi selv om Vejret med Grund kunde kaldes ustadigt, saa er der dog aldrig faldet saa megen Regn, at Sæden er bleven gjennemblødt.

Frøroerne, der fra Foraaret tegnede godt, blev en Del angrebne af Lus, og hvor det ikke var Tilfældet, ere de endnu grønne.

For Brakmarkerne har Sommeren været gunstig, hverken for tør eller for vaad, og Vintersæden er lagt godt. Vi have saagodtsom helt opgivet al Harvning i Brakken, giver saa hellere en Pløjning mere, og tromler Marken godt efter hver Pløjning, hvorved vi mene at faa Jorden mere bekvem, uden at forøge Arbejdet.

Fra Kallundborg — Slagelseegnen. Høstudbyttet var med Hensyn til Fyld det rigeste, man kan mindes gjen-nemgaaende; dog er det særlig de lette og mindre gjødnings-kraftige Jorder, der have givet saameget større Udbytte end almindeligt; paa de gode kraftige Jorder er Forskjellen fra et almindeligt godt Aar ikke saa paafaldende.

Bygget har overalt givet et godt Udbytte; det fylder meget stærkt og folder godt, paa gode Jorder fra 14 til 19 Fold; men Kvaliteten er meget forskjellig, man ser udmærket smukt, triveligt og vægtigt Byg, og man ser ogsaa Byg, der er smalt og grimt; Farven af Kjærnen og Foderet har jo i mange Tilfælde lidt betydeligt ved at ligge paa Skaar i det regnfulde Vejr, og meget Byg var ogsaa uden det ublide Høstvejr blevet mørkspidset; det er særlig Grønjørdsbyg og Byg efter Roer, der afgiver en smuk Vare.

Som Høstvejret i Begyndelsen var ualmindelig godt, var næsten hele September ualmindelig ustadig og regnfuld; paapassende, rolige og fornuftige Landmænd fik høstet al Sæden i god tør Tilstand, takket være god Blæst efter Regn-bygerne; men man skal have Vanskelighed ved at mindes en saa langvarig og kjedsommelig Høst, dog var der megen Forskjel paa Vejret selv paa denne Egn, eftersom Bygerne faldt; navnlig Egnen imellem Bæltet og Tisø fik en umaadelig Mængde Regn, og først i de allersidste Dage af September blev Høsten almindelig afsluttet, og dog er der et Par enkelte Gaarde, der har Sæd ude endnu. Mejemaskiner ere benyttede overordentligt meget, og hvor de ere brugte med Fornuft, er man veltilfreds med dem.

Hvor man har sat Sæden i bornholmske Stakke, har det været til stor Nytte, da Sæden var saa moden ved

Mejningen, og det har bevirket, at der paa saadanne Steder kunde kjøres tidligere ind efter Regnen, og Farven af Sæden er bleven meget bedre. Mange Steder har det knebet med Arbejdskraften, især da den megen Lejesæd har besværliggjort Arbejdet i saa høj Grad.

Fra Korsør — Skjælskør. Endelig er da den store Høst i de sidste Dage af September helt endt. Stor, rig og dejlig i Kvantitet, men desværre har Kvaliteten lidt meget baade Kjerne og Foder, intet Under i dette gruelige Vejr. Man maa forbavse sig over, at alt er kommet saa godt i Hus, som det egentlig er de fleste Steder. Foldudbyttet vil vistnok blive godt, jeg har kun tærsket min Saahvede af et bestemt udvalgt Stykke Jord, der blev 22 Fold. Som Regel bliver tidlig Saaning det bedste, dog har jeg iaar saet 25 Tdr. Land Havre i mindre god Jord, men vel gjødet, den 6. Maj, og den blev særlig udmærket, skjøndt vi den 6. og 7. Maj havde Frost, 1 à $1\frac{1}{2}$ ° R. og lidt Sne, men saa mildt og godt Vejr indtil vi fra den 16. til den 24. havde en Del Regn og saa ovenpaa stærk Varme. Altsaa meget gunstigt Vejr for det Sildigsaaede.

Hvad Hobsætningen angaar, da følges stadig den gamle Slendrian, og Undskyldningen maa være, at Arbejderne ere saa vanskelige og uvillige til at gaa ind paa noget Nyt, og Tiden er for kostbar til at kjævles derom. Jeg véd, hvad det har kostet mig i Udholdenhed og Penge at faa Folkene til at binde Sæden i det vi kalde tyske Baand, ligesom i Jylland, i Stedet for at sno Baandene og vride Sæden af, skjøndt det for Arbejderen er til stor Fordel, da han binder mindst 3 Neg tyske Baand mod 2 af den gl. Slags. Fremmed Arbejdsstyrke har været lidt vanskelig at faa og dyr. I det Hele har Høsten iaar været dyr, skjøndt Mejmaskinerne (Selvflæggerne), som nu ere meget udbredte, have gjort udmærket Gavn. Selvbinderne, hvoraf jeg i to Dage har prøvet een, ere vistnok endnu af tvivlsom Godhed; der fordres altfor mange Betingelser for at de skulle udføre godt og lønnende Arbejde.

Fra Slagelse — Næstved. I Almindelighed sættes nu her paa de store Gaarde tyske Stakke, Foden sættes i Firkant paa 5 à 6 Favne efter hver Led, og man vedbliver at sætte lige op, til man naar den Højde, man vil; man pakker da Stakken af indvendig, saaledes at den bliver holdt spids i Midten. Derpaa lægges en god Del Halm. Man kan saa have 80 à 100 Læs Sød i en saadan Stak, og det er ikke nødvendigt at tække den.

Fra Stevns. Kornhøsten har været besværlig paa Grund af ustadigt Vejr, men den er dog foregaaet uden at der er sket nogen Skade, og forsaavidt man nu kan dømme, vil det blive en god Høst. Det er jo kun lidet, der er tærsket paa denne Tid; men der er Anledning til at tro, at Sæden vil give godt, og Vægten vil være god. Der synes ikke at være stor Forskjel paa den Sød, der er saaet tidlig og den, der er saaet sildig. Høsten her paa Eggen foregaaer paa almindelig Vis med at lægge Sæden paa Skaar og derefter opsætte den i almindelige ikke for store Hobe. Mejemaskinerne have iaar gjort god Nytte, og der har paa mange Bøndergaarde været benyttet Mejemaskiner iaar. En Tid var her Frygt for Mangel paa Arbejdskraft, men det har dog viist sig, at den var tilstrækkelig, omend ej saa rigelig som tidligere.

Damptærskværkerne ere nu igang overalt, det er ikke sjældent her paa Eggen, at en Landsby i Forening holder deres eget Damptærskværk.

Fra Vordingborg. Rugen, det 6r. Byg og tildels Hveden blev næsten overalt indhøstet, medens Vejret var godt. Derimod kneb det mere med Vaarsæden, thi i de sidste Dage af August begyndte Vejret at blive uroligt, og da dette fortsattes i September, saa kneb det mange Steder med Indkjørselen, der dog paa enkelte Undtagelser nær her paa Eggen blev endt i Maanedens Midte. Høsttiden har slet ikke faaet nogen stor Nedbør, men den, der faldt, var fordelt paa mange Dage, og det var det, der gjorde, at den sidste Halvdel af Høsten blev baade besværlig og kostbar. Uagtet der gjennemgaaende er en stor Høst, saa var der dog kun lidt Lejesød, saa alt

var godt at meje, og Mejemaskinerne, baade de almindelige og Selvbinderne, arbejdede derfor under gunstige Betingelser, og udrettede paa de større Gaarde betydeligt Arbejde. Iøvrigt er Arbejdet udført paa sædvanlig Vis.

Medens Kartoflerne overalt roses for det store Udbytte, der høstes, er Glæden over Roemarkerne ikke slet saa stor, men de vilde dog nok give en jævn Middelhøst. Hist og her har det knebet med Mandskab til Lugningen, og Forsømmelser heri straffer sig, som altid, haardt.

For Vinterfodringen ere Udsigterne gode. Dette er jo ret heldigt, thi saa er da Ingen nødt til at sælge til de lave Priser, der for Tiden bydes for Udsættene og Goldkøer; forhaabentlig blive de dog senere bedre, naar Koleraen tillader en livligere Handel med Tyskland.

Fra Møen. Det er nu meget almindeligt her paa Øen, at der er Meje- og Slaamaskiner paa Bøndergaardene, og de større Gaarde benytte Maskinerne, hvor det paa nogen Maade kan lade sig gjøre. Der kom ogsaa megen Sæd ind i den første tørre Tid af Høsten, og ikke Faa fik helt indhøstet, saa at Sæden slet ikke fik Regn efter Mejnningen. Den aftærskede Sæd har derfor været af meget høj Kvalitetsvægt, saa at der fra enkelte Gaarde i Salgsvarer er leveret: Hvede 140 Pd., Rug 130 Pd. og Byg 125 Pd. Hollandsk. Det almindelige er, Hvede 133—38, Rug 124—26, Byg 116—20 Holl. Med Hensyn til Kvantiteten da er det temmelig almindeligt at høre om høje Fold, f. Ex. 18—23 for Hvede, 16—19 for Rug o. s. v.; dog er der tærsket for lidt til at det endnu kan ses, hvad Gjennemsnitsudbyttet vil blive. Rodfrugterne have været trykkede af det kolde Vejr i Juli, og særlig have Sukkerroerne ikke rigtig villet voxe i Roden, hvorimod Toppen er gaaet i Frø, og saaledes ikke tegne til at give stort Udbytte, hvilket er saa meget mere beklageligt, som den dyre Arbejdskraft forringer Indtægten i Forening med de lave Sukkerpriser i Udlandet, hvorefter det hele bliver en daarlig Forretning for Jordbrugerne.

Med rigeligt Græs og Kløver har Mælkeudbyttet været

jævnt godt, ikke stort over det almindelige; men der har været Liv i Mejerivæsenet hele Sommeren, som endelig har affødt 3 nye Andelsmejerier, hvilke nu ere under Bygning, og dermed staar Øen rustet med ikke mindre end 6 Andels- og 3 Fællesmejerier paa 4 □ Mil foruden Mejerierne paa de større Gaarde.

Fra Nordfalster. Som sædvanligt er en god Hob-sætning det sikreste Middel til at faa Sæden godt bjerget hjem i en vanskelig Høst. Naar det i 1. Hefte af Tidsskriftet for iaar fremhæves, at naar de til Hjemkjørsel tjenlige Sædhobe sættes om i Smaastakke, saa tager Sæden mindre Skade af Regnen, saa er dette selvfølgelig, men har intet at gjøre med, at de bornholmske Stakke ikke due i en vanskelig Høst. Skal Sæden behandles med bornholmske Stakke bestaaer det jo i, at den kort efter Mejningen sættes i saadanne, og at den i saa Fald maa være omtrent helt tør, som vel næppe benægtes. Hvorledes vilde det vel gaa, om Byg fra en Mark, som f. Ex. var udlagt, blev sat i Smaastakke efter en 2—3 Dages Forløb, og er ikke ogsaa det et Tab at have Sæden ubunden liggende paa Marken en Dags Tid eller 2, hvilket vel næsten er en Nødvendighed, naar man virkelig vil benytte den bornholmske Høstmaade. Mejemaskinerne have været meget anvendte iaar. Havren og ogsaa i Reglen Hveden har staaet godt op. Der havde i disse Kornsorter udmærket godt kunnet være taget Nytte af en god Selvbinder. Sæden blev nemlig meget hurtig moden iaar, alt næsten paa en Gang, og Resultatet blev det sædvanlige, at man ikke naaede at vinde med Opbindingen, og derved blev Indkjørselsarbejdet sinket, ofte sinket en Dags Tid eller 2. Dette har iaar haft særdeles meget at sige, da et Par Indkjørselsdage i den gode Tid, vilde have endt Høsten mere end en Uge før. Arbejdskraften har i Reglen været ret rigelig undtagen paa enkelte store Gaarde.

Her er saagodtsom ingen Handel med Kreaturer. Et paatænkt større Indkjøb af Anglerkvier af Maribo Amts økonomiske Selskab blev opgivet paa Grund af de vanskelige Karantæneforhold.

Der har her paa Falster i en Aarrække været afholdt en særegen Slags Landmandsmøder, til hvilke Mønsteret, saavidt jeg véd, i sin Tid blev hentet fra Sjælland. Der trivedes de nok imidlertid ej længe, medens de her stadig have kunnet finde Tilslutning. Man samlede i Reglen for 2 Dage sædvanlig paa en Bondegaard, der blev holdt 2 à 3 Foredrag om Dagen og forøvrigt samtaledes om Tingene. I de senere Aar har man ændret det derhen, at man nøjedes med 1 Dags Møde om Sommertiden paa en eller anden vel dreven Bedrift og mest anvendte Tiden til at bese Tingene ude og inde. Et saadant meget vellykket Møde blev afholdt i Juli Maaned i Elkenøre, paa Sydfalster, og alle vare enige om, at sligt skulde der fortsættes med. Den Tanke var sikkert værd at tage op i andre Egne af Landet.

Fra det østlige Lolland. Efter hvad der forlyder om Tærskningsresultaterne, maa Høsten her paa Egnen kaldes meget god. Udbyttet af Rugen overgaar saagodtsom alle Steder Forventningerne, og det er vist mange Aar siden, at man har hørt saadanne Foldopgivelser som iaar, og den har saa dertil en usædvanlig Vægt. Hvor man har ren Square-head Hvede, er man ogsaa sikker paa store Fold, og hører man Klager over, at Udbyttet ikke er stort, er det som oftest fordi man har havt en simpel Sort, i Regelen en Blanding af alle mulige Slags, eller ogsaa skyldes det mindre Udbytte for sildig Saaning. Det synes aldeles afgjort, at Square-head Hveden skal saas tidlig, i Midten af September, men det er jo meget vanskeligt at faa dette udført, naar Høsten falder sent, og man vil saa i nypløjet Jord. Det er jo, som anført i tidligere Beretninger, hist og her bleven Skik, at man pløjer 4. Gang før og i Høsten, og saa sæddækker Hveden ned. Paa den Maade bliver det muligt at faa Saaningen hurtig endt, men der er dog Flere, der mene at Saaningen i den nypløjede Jord er bedre.

Der er kjøbt mange Maskiner herovre af de almindelige selvaflæggende, og ogsaa en Del Selvbindere, hvis Arbejde man i det Hele taget synes at have været tilfreds med.

Fra Midtjylland. Mon ogsaa virkelig den Tilfredshed, der præger saagodtsom alle Skudsmaal om den nys hjembjergede Høst, skulde vise sig at være et korrekt Udtryk for dennes Værdi! Mon det virkelig vedblivende skulde stadfæstes, at Aaret 1892 indtager en saa fremtrædende Plads i Landbrugets Annaler, som man fra alle Sider synes tilbøjelig til at tillægge det! Eller med andre Ord: mon ikke den iøjnefaldende lyse Kolorit, der karakteriserer det overvejende Flertal af de Beretninger over Aarets Avl, der til Dato havde set Lyset, skulde tyde paa, at der ikke regnes tilstrækkelig med den Kjendsgjærning, at Landbrugsaarets Facit ikke alene bestemmes af den indbjergede Avls Mængde og Godhed, men af disse Faktorer i Forening med Aarets Priser!

At Aarets Avl er stor — ualmindelig stor — stadfæstes jo fra alle Sider. Og at Tærskværkernes monotone Efteraarsmelodi iaar mod Sædvane gennemgaaende for Landmændenes Øren lyder som en Glædeshymne over indfrie Forhaabninger fremgaaer ogsaa af de Tærskningsresultater, der til Dato ere forelagte Offentligheden. Men saa Priserne! Det Beløb, der iaar maa 20 Tdr. Hvede eller Rug til at bringe hjem, brugtes der ifjor knap 14 Tdr. af de respektive Sædarter til at løse. Den for Øjeblikket gjældende Bygpris stiller endvidere omtrent 20 Tdr. Byg i lige Værdi med 17 Tdr. af forrige Aars Avl. Og for Havrens Vedkommende gjælder et lignende Forhold. Altsaa! hvis det nuværende Prisniveau er normgivende for Afsætningsvilkaarene for Aarets Kornavl — og eftersom Landbruget omsætter sin overvejende Sædmængde i Efteraarsmaanederne, tør dette siges at være Tilfældet — vil der gennemgaaende udfordres ca. 3 Fold mere for at betinge samme Salgsindtægt af Sæd som forrige Aars Høst.

Hvis virkelig Aaret 1892 skulde have bragt et Merudbytte, sammenlignet med forrige Aars Høst, svarende til de angivne Fold, vil altsaa Facit være følgende:

Samme Salgsindtægt for Sæd ved Salg af Afgrøden fra ligestore Arealer i de 2 respektive Aar;

Noget større Beholdning af Fodersæd i 1892 ved i de 2 respektive Aar at tilbageholde Afgrøden fra lige store Arealer til Foderbrug.

Udfra ovennævnte Forudsætning repræsenterer altsaa sidstnævnte Post — mulig med Fradrag af nogle forøgede Tærskningsomkostninger — Aarets Overskud fremfor 1891. Og hermed turde være givet, at det gennemgaaende vil blive Aarets Priser paa Husdyrbrugets Produkter, der ville komme til at bestemme, hvorvidt der ved Sammenligning mellem Landbrugsaaarene 1891 og 1892 bliver at regne med et Plus eller Minus for sidstnævnte Aars Vedkommende. Blot en lille Nedgang i Konjunkturerne for de dyriske Produkter, og Resultatet af ommeldte Sammenligning turde blive, at Overskudet kun vil være at finde i Gødningsbunken. Og for de Fremskridtsmænd blandt Jordbrugerne, der besidde Evnen til at ramme Gødningsbunkens Indhold af Kvælstof, Fosforsyre og Kali lige paa Kornet og at lade dette figurere i Pengeregnskabet med Summer af tiltalende Størrelse, vil selv et sligt Overskud kunne være en Kilde til megen Glæde. Den øvrige Del af Jordbrugerne — den store Flok — der ikke mener direkte at turde føje Gødningsbunkens kalkulatoriske Værdi til Sparekassebogens Saldo vil muligen ogsaa nok føle nogen Tilfredsstillelse ved at turde gaa ud fra, at der i Gødningsbunken for 1892 vil blive deponeret et Overskud i Sammenligning med forrige Aars Gødningsproduktion. Man vil saa formentlig samtidig — ifølge en Kjætters Trang til at simplificere Regnestykket — gaa ud fra, at har Aaret 1892 ydet et større Foldudbytte end dets Forgænger, fordres ogsaa en tilsvarende større Produktion af Gødningsstoffer for at erstatte, hvad Jorden saaledes har afgivet. Og man vil slaa sig til Ro med, at den forventede øgede Værdi af Gødningsbunken for den forestaaende Saison ad denne Vej netop bringer Regnestykket til at gaa lige op.

Selv om imidlertid en ædrueligere Dom — saaledes som denne først vil kunne fældes efter Landbrugsaarets Slutning, naar samtlige Momenter foreligge til Bestemmelse af dettes Plads i Landbrugsaaarenes Rangforordning — skulde lade Aaret 1892 nøjes med at blive stillet jævnyrdigt med 1891, vil der dog ikke kunne forholdes det et gunstigt Skudsmaal. Og de forhaandeværende store Forventninger ville kunne taale et meget betydeligt Afslag, forinden Aaret naar ned under det

nuværende Niveau for, hvad Landbruget betegner som vore gode Aaringer.

De enkelte Momenter, der i Forening virke bestemmende paa Aarets Karakter, skulle — forsaavidt Dommen over disse alt kan fældes — i det Følgende kortelig omtales.

Græsmarkerne, der ved April Maanedes Begyndelse vakte Forventning om meget tidlig Udbinding, trykkedes stærkt i Væksten, ja stode næsten fuldstændig i Stampe i nogle Uger af April. Udbindingen faldt som Følge heraf snarest en Ugestid senere end almindelig, ligesom Tidspunktet for Høslætten herved forrykkedes i omtrent lignende Forhold. For sommerens Vejrforhold var imidlertid særdeles gunstige for Græssets Væxt. Det lykkedes derfor i Reglen ikke blot at bevare til Høslæt, men snarest noget at forøge den fra første Færd dertil udsete Del af Græsarealet. Overensstemmende hermed tør Højbjergningen for denne Egn Vedkommende gennemgaaende siges at have givet nærmest over Middelafrøde. Ogsaa Kvaliteten er gennemgaaende tilfredsstillende. Vel var Vejret iaar lunefuldt i Højbjergningsperioden — ganske som man er vant til det. Men der var dog tørt Vejrlig nok til baade at faa revet og hjembjerget Høet i tilfredsstillende Tilstand. — Naar der for denne Egn Vedkommende tales om Højbjergning, tænkes derved saagodtsom udelukkende paa Agerhø. Af Enghø avles her nemlig kun overmaade lidt, og i de fleste Landbrug slet intet.

Løvrigt er det fristende i denne Forbindelse at opstille det Spørgsmaal, om det danske Landbrug gennemgaaende økonomiserer tilstrækkelig med Græsarealerne i Foraarsstiden. Formentlig næppe! Man er nu engang paa det Rene med, at Græsset kommer hurtig igjen efter den første Afgræsning. Og i Ly af Bevidstheden herom jadsker man mange Steder paa det tidligst mulige Tidspunkt et uforholdsmæssigt stort Areal af Græsmarkerne over med Besætningen. Ganske vist kommer saa Græsset hurtig igen. Men i Højbjergningsarealet er der ved hin Fremgangsmaade foretaget en uforholdsmæssig og uoprettelig Reduktion. Det er forstaaeligt, at man overalt, naar Foraaret melder sig, længes stærkt efter at om-

bytte Vinterfoderet med Græsningen. Rodfrugterne ere som Regel slupne op tidligere end ønskeligt, Kraftfoderforbruget meget stort og formaar endda ikke at holde Mælkeydelsen oppe. Og det lader sig ved en flygtig Betragtning saare let forklare, at man under hine Omstændigheder ikke vil holde Køerne inde nogen Dag længere end nødvendigt. Men at hint Forhold er skæbnsvangert for Høavlen er sikkert. Ved at holde Køerne inde en Uges Tid eller saa udover den sædvanlige Udbindings-tid og altsaa give Græsset saa meget mere Tid til at vinde Drøjde, vilde der kunne spares betydelig større Arealer til Slæt. At det vilde betale sig turde være utvivlsomt. Pointet i Sagen er jo imidlertid, at man ved Hjælp af Roer eller maaske ved tidligt Grøntfoder — f. Ex. Rug — mindsker de umiskendelige Vanskeligheder ved den nævnte Forlængelse af Vinterholdet. At præcisere det her fremdragne Forhold ved Anførelse af bestemte Data er selvfølgelig en vanskelig og betænkelig Sag. Det er derfor med al Reservation mod at ville generalisere, at her skal udtales den Overbevisning, at en Forlængelse af Vinterholdet med en halv Snes Dage ud over den ordinære Udbindingstid under mange Forhold vil kunne øge Sommerens Høavl med ca. 1000 Pd. pr. Ko.

Sædafgrøden kom fra første Færd i særdeles god Vækst og vedligeholdt gennem hele Vækstperioden det lovende Ud-seende, takket være Sommerens gennemgaaende gunstige Væjr-lig. Lidt mere Varme og maaske noget mindre Nedbør kunde muligvis paa denne Egns Jorder have givet et endnu gunstige Udfald af Høsten. Men da denne faldt sent — omtrent en Uge senere end almindelig — blev der dog, trods den rigelige Nedbør, Tid til god Kjærneudvikling. Aarets Udbytte, saavel af Kjærne som af Straa, tør derfor betegnes som væsentlig over Middelhøst, hvilket gjælder baade Vintersæden og Vaarsæden.

Lejesæd har iaar ikke været fremtrædende i særlig Grad, om det end ikke har kunnet undgaas, at der paa kraftige Jor-der saavel i Hvedemarkerne — og da fortrinsvis ved tidlig og tæt Besaaing — som i Vaarsædsmarkerne har kunnet forekomme Lejesædspletter af betydelig Udstrækning. Som Følge af at Sæden saaledes i al Almindelighed stod godt op og til-

lige fordi Jorden iaar under Mejuingen var fast og tør, benyttedes Mejemaskiner i betydelig Udstrækning, hvorved Høstarbejdet selvfølgelig fremmedes i tilsvarende Grad. Her paa Gaarden anvendtes iaar for første Gang en Selvbinder (Mc Cormicks). Med denne mejedes og bandtes ialt Afgrøden af 107 Tdr. Ld. — 46 Tdr. Ld. Byg (der giver 15 à 16 Fold) samt 61 Tdr. Ld. Havre (der giver 22 à 23 Fold). Hertil anvendtes ialt 268 Pd. Bindegarn à 60 Øre pr. Pd. — ialt altsaa for Kr. 160,80 = Kr. 1,50 pr. Td. Ld. Da Maskinens Leverandeur tilbyder at aftage de brugte Baand til en Pris af 18 Øre pr. Pd., vilde altsaa nævnte Udgiftspost herved kunne bringes noget ned. Og selv om det skulde vise sig, at det næppe betaler sig at samle Baandene ved Tærskningen — et Forhold man her endnu ikke er ganske paa det Rene med — tør det altsaa siges, at Udgiften til Bindegarn ikke kan virke afskrækkende. Den Omstændighed, at man ved Selvbinderen undgaar at faa Ax i Negenes Rodende, endvidere undgaar Benyttelsen af almindelige Sædbaand, hvorved som oftest finder Kjærnespild Sted — ikke at tale om, at disse i en vanskelig Høst holde paa Fugtigheden — samt endelig den Omstændighed, at man ved Brugen af Selvbinder reducerer Rivelsen til et Minimum, tør formentlig siges fuldt ud at dække Udgiften til Bindegarn. Iøvrigt præsterede Selvbinderen fortrinligt Arbejde og mejede de nævnte 107 Tdr. Ld. uden noget eneste Brud. Der naaedes ordinært med 12 Arbejdstimer pr. Dag ca. 11 Tdr. Ld. Da det viste sig at gaa fortræffeligt at lade Maskinen kjøre om skarpe Hjørner (altsaa uden Hjørnefruhugning), og da Maskinens Kusk om Morgenens, medens der var Dug i Sæden, kunde naa at slibe Knivene for hele Dagen, udfordredes der kun 1 Mand til Maskinens Betjening -- dog med Afløsning $\frac{1}{2}$ Time om Middagen.

Der har i Henhold til Foranførte kun været Anledning til særlig Tilfredshed med nævnte Maskines Arbejdspræstation. En Ulempe ved denne bør dog paapeges. Det synes nemlig, at de glatte, maskinbundne Neg temmelig let gennemløbes af Regnen uden atter at tørres med tilsvarende Lethed. Paa aaben Mark resulterede dog ingen egentlig Ulempe heraf, idet de

gentagne Gange gjennemløbne Maskin-Neg tørredes i Hobene uden særlige Forholdsregler. Men paa et Havre-Areal af henved 10 Tdr. Ld.'s Størrelse, der laa noget i Læ af Skov, viste det sig nødvendigt, for at faa de gjennemløbne Neg tørre, at skære Baandene op og sprede Negene ud. At man vil være i Stand til at undgaa denne Ulempe, ved at lade Maskinen pakke Negenes Indhold mindre fast samt ved at lade den binde mindre Neg, skal anføres. Men at Forbruget af Bindegarn her ved forøges, er jo en Selvfølge.

Opstilling af Sæden i bornholmsk Stak er atter iaar i det herværende Landbrug anvendt i temmelig betydelig Udstrækning og med særlig Fordel paa den Del af Gaardens Arealer, der ligge tæt omgivne af Skov. Paa saadanne Arealer er i en regnfuld Høst Anvendelsen af nævnte Opstillingsmaade næsten en uomgængelig Betingelse, for at faa hjembjerget Sæden uden betydelig Kvalitetsforringelse. Paa de af Selvbinder høstede Arealer bliver der imidlertid et forringet Kvantum Rivelse, til at hin Opstillingsmaade tør anbefales, idet en omhyggelig Dækning og Tilspidsning af Stakkene med Rivelse jo er en absolut Betingelse for Staksætningssystemets Fordelagtighed. — At Høsten iøvrigt iaar var trang og besværlig, idet den stadige Vejrperiode ved Høstens Begyndelse afløstes af en regnfuld Periode omtrent samtidig med Hjemkjørselens Iværksættelse, skal fremhæves. Regn i Mejningsperioden generer jo langt fra saa meget som Regn i den Periode, hvor Hjemkjørselen skal foregaa, og hvor ustadigt Vejr vanskeliggjør Sysselsættelse af den betydelige Høststyrke.

Arbejdskraft var iaar i Høsten forhaanden i sædvanligt Omfang, d. v. s. saa rigelig, eller om man vil, saa knap, at man paa de større Gaarde i Reglen kan naa at faa indhøstet i Løbet af et dobbelt saa langt Tidsrum, som man paa Bøngaardene anvender til Høstarbejderne.

For Vinterfodringen synes Aargangen at love gunstige Vilkaar. Rigeligt Fyldefoder, rigelig Fodersæd og nogenlunde rimelige Foderstofpriser, kunne jo nemlig nok berettigede til Forventningen om et økonomisk Vinterhold, især naar Prisen paa de dyriske Produkter maa komme til at staa i det rette

Forhold til Sommerhalvaarets tilsvarende Priser. Over Smø-
noteringen har der jo nemlig i dette ikke været Anledning
til at klage, og over Svinepriserne kan der jo kun herske
udelt Tilfredshed. Hvis disse sidste holde sig, vil Flæskepro-
duktionen formentlig iaar tage et yderligere betydeligt Opsving.
Som Priserne i Øjeblikket stille sig, er det nemlig endog tvivl-
somt, om de Priser, danske og tyske Bryggerier byde for almin-
deligt Maltbyg, kunne konkurrere med den Pris, der kan naas
ved at opføre dette paa Svinene.

Fra Vestlolland. Det bliver Nutidens vanskelige Op-
gave at ordne Arbejderforholdene paa bedst mulig Maade;
og da alle ser Vanskeligheden ved det, som synes uovervinde-
ligt, særlig paa Grund af Socialismens fordærvelige Indblanding,
der foregøgler Arbejderne ulovlige og uopnaaelige Fordele og
Rettigheder, saa er der ingen, der let vil prøve paa at ordne
Forholdene, saa at disse kunne blive til Velsignelse for Arbejderne
saa vel som for Arbejdsgiverne.

For de fleste Landbrugs Vedkommende er Avlen ikke ret
meget større end ifjor, og i alle Tilfælde langt fra saa stor,
at det paa nært Hold kan opveje de høje Kornpriser ifjor; —
da Hveden kostede 6 Kr. mere pr. Td., Rugen henved 7 Kr.,
Bygget henved 3 Kr. og Havren noget lignende; og da Hvede-
marken og Hvedesalget er Hovedfaktoren for det Lollandske
Agerbrug, er det jo en Streg i Regningen med de meget lave
og trykkede Hvedepriser, som har givet yderligere Tab for de
Landmænd, der har gjemt større eller mindre Partier af deres
Hvedeavl fra forrige Aar til dette Efteraar, i Haab om, at de
dalende Prissr dog vilde hæve sig noget.

Hvad Udbytte, Mejerierne give, kommer an paa, hvor-
ledes de forskellige Fælles- og Andelsmejerier blive ledede;
thi der er snart ikke en Gaard, der behandler Mælken selv,
hverken af større eller mindre, og det er sikkert meget for at
slippe noget af det besværlige Folkehold, der foraarsager det paa
de større Gaarde.

Det østlige Fyen. Hobsætning paa bornholmsk Vis
ses kun enkeltvis; men hvor man er begyndt paa denne Metode,

synes den at vinde udelt Bifald. En større Gaard her i Egnen har ved Hjælp af Hobsætning (saa Indkjørslen kunde udføres straks fra Morgen) og ved at sætte Stakkene i Marken under Indkjørslen, opnaaet at være væsentlig færdig med sin Høst før d. 20. Septb. samt have sin Hvede saaat; medens her ellers paa de større Gaarde ere ret betydelige Mængder Sæd paa Marken endnu (d. 23.).

Hvor man i væsentlig Grad støtter sin Vinterfodring paa Rødfrugter, vil det nok føles, at disse ikke rækker saa langt som ønskeligt; men ellers er der nok af Halm og Hø til Vinterbrug; dog skal det ikke glemmes, at Besætningerne næsten overalt ere større, end Gaardene forhen have haft dem, og større end det er rigtigt, naar man ikke har Roer i fornøden Mængde særlig for Ungkvæget. Et Tegn i saa Henseende synes det ogsaa at være, at Kreaturpriserne — trods den gode Avl — snarest ere nedadgaaende.

Det nordøstlige Fyen. Paa Grund af det ustadige Vejr, især i Slutningen af Høsten, bleve de større Gaarde, som oftest, først i de sidste Dage af September færdige med Indhøstningen.

Vintersædens Lægning er iaar falden sent. Om end mange havde begyndt at saa, før Høsten var forbi, er der dog adskillige endnu, som ikke ere fuldt færdige i Begyndelsen af Oktober.

Egnen mellem Ringe og Faaborg. Kornhøsten har alle Steder været overordentlig rig baade efter tidligere og sildigere Saaning og baade paa lette og svære Jorder samt saavel hvad Kjerne som Straa angaar. Kvaliteten er ogsaa i Regelen god; men ikke saa god, som den vilde have været, naar den for Haanden værende Arbejdskraft havde været tilstrækkelig til at faa Sæden bjerget, forinden Regnen begyndte i de første Dage af September. — Dette var imidlertid ikke Tilfældet og kunde heller ikke være det, fordi Sædens Modning foregik saa overordentlig hurtig og pludselig. Der var kun i alt 8. å 10 Dage fra Mejningens Begyndelse (Rugen undtagen) til Regnperioden kom. Hvad der blev indkjørt forinden denne er fortrinligt (Hvede til 135 Pd. holl.); men det var ikke ret

meget, fordi Mejningen lagde Beslag paa alle Kræfter. Den meste Sæd fik derfor en Del Regn, og megen er næppe kommen saa tør i Hus som ønskeligt. — Alligevel er der næppe sket væsentlig Skade, idet denne indskrænker sig til en lavere Kvalitetsvægt, hvorimod spirede Kjærner, fordærvet Halm o. s. v. kun ville findes i mindre Partier f. Eks. paa Mosejord, ved Hegn og fra enkelte Efternølere. I det store Hele er derfor Kornavlens i 1892 en af de bedste, vi længe have haft.

Særlige Høstmaader ere ikke benyttede, Mejemaskiner have paa større Gaarde ydet en væsentlig Hjælp, hvorimod de endnu ikke have faaet Indgang paa mindre Gaarde. Staksætning paa Marken er næsten slet ikke bragt i Anvendelse, fordi Landmændene foretrak at kjøre ind, naar dette kunde lade sig gøre, fremfor at sætte i Stak, og jeg tror med Rette. — Et Forsøg, som jeg gjorde med noget Hvede, faldt ingenlunde ud til Fordel for Stakkene. I Blæst fløj Rivningen af, indtil vi bandt Baand over, hvad dog i det store vil være altfor sent, og tilsidst kom den stakkede Hvede slettere i Hus end den ikke stakkede, idet den blev mindre vægtig, fordi Blæst og Sol ikke kunde komme til at virke i de korte Tørvejrperioder og fordi den stakkede Hvede, som var sat meget tør sammen, dog trak Fugtighed til sig under Regntiden.

Naar undtages Jordlopper og nu i Efteraaret Kaaormer, have Afgrøderne ikke været angreben i kjendelig Grad af Insekter eller Sygdomme.

Af de Jordprodukter, som avles her paa Egnen, er utvivlsomt Humlen den sletteste. Aarsagerne hertil ved jeg ikke rigtigt; men et Faktum er det, at Kopperne alle Vegne ere faa og smaa. — Ogsaa Træfrugten have ingen rigtig Størrelse; men det er dog ingenlunde noget daarligt Frugtaar.

Middelfartegnen. Høstmaaden her har været den sædvanlige, idet næsten alt Kornet er sat i Langhobe enkeltvis har man seet noget i Smaastakke, men det har dog ikke været almindeligt, og det har ogsaa paa vore aabentliggende Marker været overflødigt, undtagen muligen for Byggets Vedkommende. Derimod har den tiltagende Mangel paa solid Arbejdskraft be-

virket, at her er høstet en Del med Maskine selv paa Bøndergaardene, hvortil iaar adskillige Høstmaskiner ere anskaffede. Her paa Egnen vilde de dog næppe vinde almindelig Indgang før den haarde Nød staar for Døren, da de paa Grund af den fedtede Jordbund kun kunne benyttes under særlig gunstige Høstforhold. Eksempelvis kan jeg anføre, at skjøndt jeg i de foregaaende Aar just ikke har haft overflødig Arbejdskraft, har jeg dog ikke haft Høstmaskinen igang i de sidste 4 Aar; først iaar er den kommen i Brug igjen. Arbejdskraften har ikke været ringere iaar end de foregaaende Aar; at Indhøstningen desuagtet er bleven noget kostbarere ligger dels i en noget forhøjet Arbejds løn, dels i det ustadige Vejr, vi have haft under Indkjørselen.

Roemarkerne ere ikke store i Udstrækning, da de vanskeligt kunne blive passede saaledes, at de kunne give et ordentligt Udbytte. Iaar er her lejet en Del Jord ud til en Mand fra Hesli til Dyrkning af Cikorierødder. Skjøndt de tegne til at ville give et ret godt Udbytte, spinder han dog næppe Silke derved, da Omkostningerne ere blevne uforholdsmæssig store. Det er haardt nok, at vi af Hensyn til Arbejdskraften næsten helt maa opgive at dyrke Roer, men derved er nu intet at gjøre.

Insektangreb og Plantesygdomme have vi været temmelig forskaanede for. Her var lidt Avnerust i Hveden, men den bredte sig ikke synderligt.

Egnen ved Fredericia. Arbejdskraften var ikke rigelig tilstede, og der blev ført en Del Klage over Mangel derpaa, ligesom ogsaa over den mindre Dygtighed hos Arbejderne imod tidligere; hvad Mangel paa Arbejdskraft angaar, da er denne naturligvis begrundet i den rigelige Høst, der fordrede større Kraft, men i det Hele blev Høsten dog endt i god Tid; med Hensyn til den mindre Dygtighed, er Klagen rimelig nok, idet Landbrugets bedste Kræfter for største Delen søger til Kjøbenhavn eller til Amerika. Mejemaskinen er ikke benyttet mere end tidligere, men dette ligger vist i, dels at man vil afvente Resultatet af Bedømmelsen over de til Land-

mandsmødet udstillede Maskiner, og dels i, at mange paa Grund af de sidste daarlige Aar indskrænker Udgifterne saameget som muligt; men der er næppe Tvivl om, at faa vi en god Høst igjen ad Aare, vil Mejemaskiner komme meget mere i Brug paa Bøndergaardene.

Udsigterne for Vinterfodringen ere udmærkede. Der er nok af baade Korn, Hø og Halm; vil Smør og Svin holde nogenlunde Pris, har selve Kornpriserne jo endda ikke saa meget at sige; det er jo den store Lykke for danske Landmænd, at vi kunne byde vore Kunder ej blot Korn, men Smør, Flæsk og Kjød som de ønsker det, blot de ville betale!

Kreaturpriserne ere faldne en Del, dog ikke saa meget for Kælvæk som for Fedekvæg og Ungkvæg; Hamborg Markederne ere blevne daarligere, vel nærmest paa Grund af Kole-raen, og Kjøbenhavn er jo lige ved at være overfyldt; det kunde synes rimeligt, at vi heri Landet tænkte noget mere paa os selv og lidt mindre paa, hvad der er til Gavn for Svenskerne; ja saaledes tænker der mange i Jylland! Trods det, at der er rigelig at fodre med, faa vi dog vist daarlige Priser i Efteraaret.

Det har vakt endel Forbauselse paa denne Egn, at 1891 efter Statistisk Bureaus Opgørelse skal have været et saa godt Aar; da Sæden kom ind ifjor mente vi, det var en Middelhøst, men eftersom Tærskningen skred frem, gik den længere ned, og vi kan langtfra kalde Aaret 1891 et godt Aar, for manges Vedkommende bliver det endóg kaldt et daarligt Aar.

Fra Odder Egnen. Den tidlige Sæd mener mange iaar at være den daarligste; men om det betyder noget virkeligt, kan jeg ikke rigtig afgjøre. Nattefrosten holder vel nok 14 Dage længere ved her om Foraaret end paa Øerne og det er et Moment, der sikkert maa tages i Betragtning.

Paa Grund af, at Arbejdskraften lige før Høst truede med at blive baade knap og dyr, blev der kjøbt og benyttet en Del Mejemaskiner iaar, disse fremmede Arbejdet betydeligt. Forresten gaar Høsten her omtrent som altid, man spekulerer ikke videre i nye Høstmaader, hverken med Hobsætning eller andet.

Roemarkerne staa ret godt, men heller ikke mere. Paa

Grund af Kulde og Væde, ere Roerne ikke saa store, som de burde være. I Almindelighed glemmer man her som mange andre Steder, at holde Roerne rene hele Sommeren og derfor ere Roemarkerne mere eller mindre Ukrudsfrøbede af en særegen ubehagelig Art.

Her i Herredet er der i de sidste Par Aar dannet en Frøavlereførelse, der synes at ville faa Betydning for den Sag, den arbejder for, hvilket er mere end man kan sige om mange andre Foreninger. Ligeledes arbejdes her paa en lignende Forening, der særlig tænker paa Forbedring og Udvikling af vore stedlige Kornarter, forsaavidt der findes nogle, der kan kaldes saa, men ogsaa indføre og undersøge fremmede Kornsorter, der mulig kan have eller faa Betydning for Egnen.

Fra Grenaaegnen. Højbjergningen gav gennemgaaende et udmærket Resultat. Afgrøden var rig paa Ageren og de sunde Enge, normal paa de mere magre eller sure Do. Bjergningen gik udmærket; uagtet Vejret ikke kunde kaldes stadigt, tillod det dog at faa Høet godt bjerget, naar undtages de forholdsvis smaa Partier, der vare afhuggede særlig tidligt, idet Vejret da var regnfuldt.

Uagtet vi ej heller i Høstens Tid have haft egentlige stadige Perioder (m. H. t. Vejret), er alt dog bjerget fortrinligt, eller kunde idetmindste have været det. Rugen kom i Modsætning til ifjor godt i Hus, og de allerede fremkomne Smaapartier vise sig da ogsaa tørre og vægtige. Til Fyld har Rugen kun givet en Middelhøst, da Kulden i April tyndede og kuede den meget; derimod er der vistnok Grund til at vente, at Tærskningsresultatet vil blive godt.

Græsfrøavlen i Kolindsund har ogsaa givet et ganske godt Resultat. Der har iaar været temmelig livlig Efterspørgsel efter Hø og Halm til Export; der er solgt store Partier i dampresset Tilstand til England, paa successive Levering.

Anvendelsen af Mejemaskiner tiltager; efterhaanden som der vindes bedre Kjendskab til Brugen, vise de sig mere og mere anvendelige i høj Sæd. Efter alt at dømme, ville Selvbindere nu ogsaa blive mere almindeligt brugte paa store

og middelstore Bedrifter. Staksætning af Sæden bruges ogsaa hyppigere; den skal helst være godt halvveiret før Stakningen, naar Sæden da ikke er særlig renstraaet og moden.

Kreaturpriserne ere meget lave, Kælvekør dog undtagne; disse sidste ere vanskelige at faa fejlfrie; efter Kælvingen opdages der som oftest en eller anden Mangel, som øjensynlig har været Anledning til, at Koen er kommen i Handelen. — Efter den Udbredelse, Meierierne nu have, har enhver Mand lært at skatte en god Malkeko, og medens den ledende Grund tidligere ofte var at sælge den, der kostede mest, sælger Bonden nu den Ko, der giver mindst daglig Indtægt, eller som det paa Grund af Fejl i Yveret eller mistænkelige Symptomer i Retning af Sundhed, er mindre raadelig at arbejde videre med.

Der er Mangel paa unge Folk, og Lønnen til disse er stigende; de fleste større Gaarde holde gifte Folk til at følge Hestene, da Karle ikke er til at faa. Det forekommer mig, at Arbejdsfolkene have været nok saa medgjærlige iaar som ifjor; mulig Socialisternes Nederlag ved Valgene ikke er uden Indflydelse derpaa. Der trænges fremdeles til Sammenlutning blandt Arbejdsgiverne eller Foreninger, sigtende til at forbedre Arbejdsstandens Kaar i sund Retning, og samtidig værne de større Arbejdsgivere for Vilkaarlighed og Misbrug fra Arbejdsstandens Side. Man kan ikke sige andet, end at en Arbejderfamilie ikke kan have mindre at leve af, end nu er Tilfældet paa de bedre Steder; naar der derfor — formentlig med Rette — klages over, at Arbejdskraften er for dyr, ligger dette i, at det præsterede Arbejde ikke er tilfredsstillende, hverken kvantitativt eller kvalitativt. En Arbejder kunde, uden at slides op før Tiden, være meget større Løn værd.

Egnen Mariager—Aalborg. Mejemaskiner ere benyttede en hel Del, men de selvbindende ere vist temmelig upraktiske, de smaa selvaflæggende ere meget gode i mange Tilfælde. Men en god solid Arbejdskraft af støtte Husmænd er jo dog at foretrække. Arbejdskraften har jo været dyr — men ellers tilstede i tilstrækkelig Mængde — for de Gaarde, som ere godt anskrevne, men mange Gaarde have døjet meget, ved at faa de nødvendige Folk.

Plantningssagen vinder mere og mere Indgang, og den Bevægelse, der i de sidste 4—5 Aar finder Sted paa dette Omraade, maa en Gang gjøre en stor Virkning paa Egnen her, som overalt i Jylland. Særlig have Smaafolk faaet Lyst til at plante Frugttræer og Tusinder og atter Tusinder blive plantede i disse Aar, og takket være den Vejledning, som sker gennem Plantningsforeningen, sker Plantningen paa en forstandig Maade, og de mest haardføre Sorter vælges. — Aalborg Amts Plantningsforening oprettede iaar, ved en Gartners Assistance, sin egen Frugttræplanteskole, hvor kun nogle bestemte Sorter Frugttræer skulde trækkes, — de Sorter, som ere udpegede som de bedste for Egnen her.

Fra Vendsyssel. Man gik iaar til Høstarbejdet med en velbegrundet Frygt for, ikke at kunne skaffe den fornødne Arbejdskraft tilveje. Det gode Høstvejr i Juli (Høhøsten) og August Maanedes midterste Del hjalp imidlertid overordentlig meget, idet der ikke »spildtes« ret mange Arbejdsdage. — Den kjendte Theori for al Bevægkraft »Masse gange Hastighed« har periodisk i denne Høst viist, at man under gunstigt Høstvejr kan komme hurtigere frem med en lille Arbejdskraft, end med en betydelig større under ugunstige Vejrforhold. — En forholdsvis stor Mængde Høstmaskiner har imidlertid ogsaa været anskaffede heroppe iaar, dels Selvaflæggere, dels Selvbindere. Disse sidste have næppe vundet stor Tilfredshed heroppe, og egner sig næppe for vor Forhold med vor almindelige sene Høst, og saa længe de ej kunne magte den Opgave, som Rugen stiller, hvilken dog iaar ikke var stor, da den gennemgaaende var kort og tildels tynd, ville de næppe vinde forøget Udbredelse i vor Landsdel. Om man end saaledes vel i sin Almindelighed er kommen bedre over Høsten, end man havde troet, saa have Forholdene dog været en hel Del forskellige, mange Steder har man selv med de tarveligste Fordringer ikke kunnet faa disse fyldestgjorte.

Sommergræsningen har særlig i den første Halvdel af Græsperioden været udmærket god; i den sidste har den nærmest været normal. Mælkeudbyttet har trods dette ikke været stort, og Huldet er ofte ringe nok, hvad særlig bemærkes nu

paa »Markedskvæget«. Dette Forhold maa uden Tvivl begrundes i et ringere »Vinterhold« end sædvanligt, begrundet i Vinterens høje Foderpriser. — Efteraarsgræsningen tegner atter til at blive god og rigelig, ligesom der er gode Udsigter for en rigelig Vinter-Ernæring af god Kvalitet. — Man maatte da i Overensstemmelse hermed og begunstiget af de meget lave Kornpriser, som Aaret tegner til at bringe, formode, at Efteraaret vilde bringe gode Kreaturpriser. — Dette er som alt bekjendt langt fra at være Tilfældet, idet Markeds-Priserne langt snarere skulle formode, at det modsatte Forhold var tilstede: en meget lille Høst og høje Korn-Priser. — Unge tidligbærende Kælvekøer kunne sælges til jævnt gode Priser, men alt andet er upaaagtet for ikke at sige usælgeligt. — Afspærringen fra Norge spiller for vor Landsdels Vedkommende en meget væsentlig Aarsag hertil, men en mere alvorlig og betydelig Faktor er dog det engelske Markeds Lukning for os. Vore Transport-Afstande til Hamborg ere for store og bekostelige, Kreaturerne Netto-priser blive for smaa. Mange Handelsmænd have saa at sige ligget helt rolige hele Sommeren. Under disse Forhold vover man ikke at give sig ind paa Fedning, og ingen vil købe, da man ej kan skille sig ved de gamle Udsættere, der ej kunne betale et Fedefoder. — Skulde disse »Afspærringsforhold« vedvare ret længe, ville de næppe blive uden synlige Spor paa Besætningernes Udvikling, der i de sidste Aar er gaaet godt fremad, støttet af Tyreforeninerne, Andelsmejerierne og et stort Tillæg. Desværre maa man befrygte en væsentlig Standsning i Udviklingen og i Lysten til at arbejde videre, om Staten her paa dette Omraade ej evner at gribe alvorligt ind og afhjælpe de Baand, der ellers med hver Dag maa blive mere og mere følelige, og uundgaaeligt maa afsætte synlige tilbagegaaende Spor i vort Husdyrholds Udvikling.

Det nordlige Thy. Af Insekter vare Jordlopperne slemme nok ved de nyopkomne Turnips, men mere Skade er dog sket, ved at Roefrøet synes at have manglet en Del i Spireevne iaar. Kvægets Sommernæring var ret rigelig indtil Midten af Juli. Da blev mange, især højere liggende

Græsmarker for tørre, og vedblev at være det helt gennem August, og Mælken tabte sig meget. Nedgangen er heller ikke siden bleven hævet. Udsigterne for Vinterfodringen ere særdeles gode, hvilket er meget heldigt, da Kreaturpriserne ere frygtelig slette.

For Brakbehandlingen har Sommeren været god, idet man har kunnet komme baade Rodukrudet og Frøukrudet til livs, og Vintersæden er lagt under gunstige Forhold.

Det sydlige Thy. Kvæget har havt rigelig Græs, ligesom Mælkemængden har været tilfredsstillende. Da Kreaturpriserne, særlig paa Kvæg og Faar, ere ligefrem usle, har det gode Græs desværre ikke hjulpet Landmanden til et godt Resultat af Fedningen, og de mindre Landmænd, der som Regel sælge Oprættet, have forsaavidt slet intet Udbytte havt, idet de samme Dyr ikke kunne koste saa meget nu for Øjeblikket, som de kostede i Foraaret.

Fra Mors. Hobsætningen er udført paa jydsk Maade med 3 å 4 Neg sammen og i Rader. Arbejdskraften har været noget knap men dog tilstrækkelig, og har været betalt med 150—200 Øre daglig og Kosten. Mejemaskiner have saa godt som ikke været brugte.

Udsigterne for Vinterfodringen ere lyse, da Kornet fylder godt; der haves rigeligt og godt Hø, foruden at Straaet synes at være nærende, og Rodfrugterne ere gode. Kreaturpriserne ere den mørkeste Side, idet disse, særlig i den sidste Tid, ere, med Undtagelse af Kælvekøer til Hjemmebrug, usædvanlig lave.

Kornpriserne synes at skulle blive lave. Der kan her kun faas ca. 5 Øre pr. Pd. for alle 3 Kornsorter. Boghveden skal omtrent være mislykket, men den benyttes kun lidt her paa Egnen.

Fra Lysgaard Herred. Sædens Mejning blev i Aar paa mange større Gaarde foretaget ved Mejemaskiner, som gjorde megen Nytte og arbejdede til Tilfredshed, især Meje- og Bindemaskinen. Det var en Nødvendighed for disse Gaarde at indføre disse, da Folkeholdet truede med saa ublu Arbejdspriser og maaske endog Mangel paa tilstrækkelig Arbejdskraft; derved opnaaedes, at de fik deres Høstarbejde udført med min-

dre Folkehold og billigere Arbejdsløn og foraarsagede derved, at de mindre Gaarde fik flere Arbejdere og til rimelig Dagleje. Eftersom Mejemaskinen finder Indgang iblandt Befolkningen, vil der fremstaa, hvad allerede er begyndt iaar, Folk der rejse omkring med Mejemaskine og høste paa Akkord pr. Td. Land for den mindre Landbruger.

Fodringsudsigterne for Vinteren ere, at der er rigeligt af Hø og Halm, og da Kornpriserne ere lave, vil meget Korn blive brugt, og det er der rigeligt af; men vil der ogsaa blive mange Kreaturer at fodre, da Kreaturpriserne ere saa lave, at ingen vil sælge til de Priser, naar de nogenlunde kunne lade være, for at faa Penge til Udgifter. Hestehandelen er ogsaa trykket.

Standningen af Udførslen af Kreaturer til England er et stort Tab for Jylland, hvis Kvægdrift mest er beregnet paa Salg af Kreaturer; endnu værre er dog Koleraen i Tyskland, da dette ogsaa skader Udførslen til Tyskland, og længes man meget efter andre Forhold. Svinehandelen har hidindtil været god, men begynder at være nedadgaaende. Ejendomshandeler hører man næsten ikke Tale om. Folk ere ængstelige under de nuværende Forhold. Folkelønnen har været stadig stigende, men synes nu ogsaa roligere. Udvandringen til Amerika mindre.

Fra Hammerum Herred. Efter forrige Aars Besværligheder med Højbjergningen i frisk Erindring, har man iaar været taknemmelig og let at tilfredsstille, da Høsletten baade var nogenlunde rigelig og begunstiget af heldigt Vejr, altsaa forholdsvis let; man maa tilmed betegne Aaret som et heldigt Højbjergningsaar, thi Ager- saavelsom Enghø kom fortrinligt i Hus og kan umulig andet end staa højt i Kvantitet og Kvalitet. Det hed sig, da vore Enge kort før Slaaning stod under Flode paa Grund af stærk Regn og Stigning af alle Vandløb, Bække og Aaer, at de som Følge heraf vilde blive ødelagte, og Bekymringen var stor; men til alles Glæde viste Engene sig sunde og friske efter faa Dages Forløb, uden at have efterladt blaa Slam eller andet synligt Snavs, og Høet er forhaabenlig godt og sundt.

Derimod maa man være mindre tilfreds med de nedadgaa-

ende Kreaturpriser, og gennemgaaende har man været nødt til at sælge til de lave Priser; det gjør et slemmt Skaar i den aarlige Indtægt, naar man paa hvert Kreatur skal tabe 20 til 30 $\%$. Kun Svin har været fordelagtig.

Tyendeforholdet er vedvarende vanskeligt, og tager snarere til i Vanskelighed med Hensyn til at faa faste Folk til rimelig Løn, især Piger til Malkning.

Fra Sydjylland. Kornhøsten vil sikkert blive meget over Middel baade i Mængde og Godhed; næsten ved hver Gaard ser man 2—3—4 Stakke, hvor der ellers er vant til at være ingen eller højst 1—2. Og overalt hører man, at det skjæpper saa godt. Navnlig synes Bygget, især 6 rd. Bygget, at give godt, men ogsaa Havren er god. Rugen er vel den daarligste, men giver dog godt, hvor den ikke har været for stærkt angrebet af Meldrøje. Enkelte Steder, især paa lave, moseagtige Jorder har denne været meget slem. Jeg talte f. Ex. i Ribeeegnen i flere Rugmarker først i August og fandt 40—60—70 af Rugaksene mere eller mindre angrebne af Honningdug, som Meldrøjen paa dette tidlige Stadie jo kaldes.

Ogsaa her paa Egnen begynder det at mærkes stærkt, at der er for lidt Arbejdskraft i Høsten og andre travle Tider. Man begynder derfor, selv paa mindre Gaarde, at tale om at anskaffe Mejemaskiner.

Kartoffelmarkerne ere gode, Roemarkerne ere ret gode, men staar langt tilbage for Kornmarkerne iaar. Mange Steder har man, i Erindringen om den for sildige Saaning af Turnipsen ifjor, faaet saaet denne saavel som Kaalrabien temmelig tidlig, saa den tørre Tid, vi have havt i Juli og August Maaned, har bragt dem ud af Væxt. Mange Gulerodsmarker ere stærkt angrebne af Smeldelarver; paa en enkelt Mark er indtil Halvdelen ja maaske to Tredjedele af Planterne angreben. En enkelt Turnipsmark har været stærkt angreben af Kaalbroksvamp, men denne afskyelige Fjende synes dog at være begrænset. Kaalrabi saavel som Turnipsmarkerne have i den sidste Maaned været stærkt plaget af Kaalorme, som mange Steder have afbladret Planterne helt. Roehøsten vil derfor næppe naa at blive Middelhøst.

Bornholm. Kløver- og Græsmarkerne saa fra Foraaret af lovende ud; trods Kulden udviklede Planterne sig godt ved passende Fugtighed, hvorimod den første Del af Juni var meget tør. Jorden var da saa tør, at Græsmarkerne blev sat betydelig tilbage. Kløveren og Græs fik da et Knæk, som det ved senere kommende Regn ikke fuldt kunde forvinde. Dette gjorde, at det blev temmelig kort, men da Bunden var tæt, blev her dog en god Høst af Agerhø; vel var Vejret noget ustadigt, men Høhøsten kunde dog ikke kaldes vanskelig, saa de, der ikke holdt paa at høste paa gammeldags Maade, at lade det ligge paa Skaar til det var fuldt tørt, fik det gjen-nemgaaende godt høstet. Med Hensyn til Engene holdt Kulden her Græsset tilbage, saa disse gav mindre i Fyld. Efterat Høhøsten var tilendebragt, har her været en langvarig tør Peri-ode, saa Græsset ikke ret vilde voxe til, og Eftergræsningen var knap, da Jorden holdt sig meget tør, indtil der helt ind i September faldt enkelte mindre Byger, som dog ikke formaaede rigtig at sætte Liv i Planterne; som Følge heraf, har Græsset været knapt og Mælkeudbyttet ringere end sædvanlig.

Man var forud bange for, at Arbejdskraften skulde være utilstrækkelig til at bjerge den store Høst, især da den begyndte usædvanlig sildig, midt i August, men det stadige Høstvejir i Forbindelse med en hidtil her ukjendt Anvendelse af Mejemaskiner, har hjulpet til, at Høsten er endt i god Tid, og at Arbejdskraften har været fuldt tilstrækkelig. Da her hele Sommeren ikke er falden store Regnbyger, var Sæden, trods dens gode Størrelse, kun undtagelsesvis gaaet tilleje, saa Mejemaskinerne kunde anvendes næsten overalt. Høsten var næsten overalt endt den 22. Sptbr., det var ganske undtagelsesvis efter den Tid, at se ubjerget Sæd.

Den langvarige Tørke i Juli og August have Roerne ikke kunnet taale; her ere Roemarken, som i Forsommeren stod særdeles frodig, nu kun have ganske jævn Størrelse og ere ganske standsede i Væksten, saa Røafgrøden vistnok bliver dette Aars ringeste Afgrøde. Insekter eller Sygdomme have ikke gjort nogen nævneværdig Skade, med Undtagelse af at Jordlopperne en Tid af Forsommeren vare slemme ved de unge Turnips og Kaalplanter.
